

سرفده ایچانه دورنیک باجموسم نرایتی .
 واندالارک ، ایرانلیلرک و عربلرک ● سرفتی روما ایچراطور لغنه هجومی .
 واندالارک هجومی آفریقانک ضیاغنی اثناج اشیدی . بو یوک مجیبتلرده صوکره بو ولایتیک
 توستی نینه ن طرفنه تکرار قوتارلمسی .
 ایرانلیلرک هجومی ، سوربانک ضیاغنی ایله قدسک دوستمخی موجب اولدی . حقیقی صلیب
 یعنی عیسای جاقدقاری خاچ ، غنجهت حرب اولرده کونورولدی . بو هجوملرک معنوی تأثیراتی .
 عربلرک هجومی . محمدک ولادتی ، بنوقی و احکام اعتقادیمسی . دینیک آسیا و آفریقاده سرتله
 انتساریم . قدسک قوطی . خرسیتانلرک محمد بیلک یوزنده مدهم ضیاغنی . عربلرک
 معاوماتلی برامت اولوستی .
 قرانه بر نظر . خرسیتانلرک آسیا و آفریقا ● ی ضیاغ ایدیتی حقدنه ملاحظات .

بیزانسی سینه
 او زرنه با بیلر
 هجوملر .

سرفدی ، سرفده ایچانه و اعتقاد دورنیک نرایته ایریشتی بیانه ایدره حکم .
 بو ایچانه دورنده ظهوره کلمسه اولان بیزانسی ستمی اوچ هجوم ایله
 صوا اولوستی . برنجی و اندالارک آفریقا ایستیلای ایله ایتنجی
 کینجی و ک حرکت عسکر سبله اوچونجی ده محمد بیلک ایله اولدی .
 بو اوچ هجوملرده واندالارک کت عسکرلک جبریتله باقیلرک وینه بیلرک سرفه ایچراطوری
 یوسینیا نونسک مظف تیلرکی سای سنده موفقیتله قایا خنده ، نتیجه بذر اوطنده . کت
 س " باقیلرک بو مظف تیلر ، ایچراطورلرک بیلک حومه اهالی ضیاغ ایتنجی یوزنده خراب
 اولما سینه مال اولدی ، خصوصاً جنوب و غرب طرفلری خالی قالدی . ایتنجی سینه یعنی ایرانلیلرک
 لجهومنه کلنج ، واقعا بومها چمانک حول سنه لرنده ایچراطور هر اقلیوسک پارلاوم مقاومتلرینه
 صبر سینه قالدی ایب ده (واقعا هر بیلک حول سنه لرنده ایچراطور هر اقلیوس او هجوملره پارلاوم
 بر صورتده مقاومت کوستردی ایب ده) بو توده سرفده بو تجا زلر بیلک ده رینم بر تأثیر معنوی
 پراقدی که ، (محمد بیلرک هجومی اثنا سنده) اونک ● شامتی و او مقاومتک ● ارتقه
 حول ● بر اثر طاقت اولرغنی محمد بیلرک هجومی اثنا سنده تحقیق اشیدی .

ستوارت میل منطقک برنجی جلد نیک (۹۷) نجی صحیفه سنده اورطون
 باشلابه پاراغرافدن (۹۸) نجی صحیفه ده سطر باشه قدر مهم بر ملاحظه بیان
 ایدیبور. قضیه تراکی (idee) اره سنه کی نسبتاً افاده سیدر ده به علمای
 تعریفاً یا زطدر. قضیه (idee) لرا اره سنه دکل ایکی حادثات اره سنه
 زمانه طاه سبب کی بر نسیده نظرأ بر علاقه اولوب اولدیفه حکم ایدر
 دیور. و اولکی ادعای منطقک زقیانه اک بودوک مانع کیلجه بر خطای
 فاحشی حد ایدیبور: *conceptualism* عطف ایدرک رو ایدیبور.
 ودها اولکی بابدرک برنده اکلر اشیا و حادثاتک اکلر ایدر اولدیفه
 حاصل اتیمه اولدیفه فکر لرک اکلر دکدر قضیه سبله حکم ایدرک بر ضافه
 آچبور و *conceptualism* ی رو ایدرک سوکره سو بده کی سبله آچبور
 از هاف اولده تر بیتیمه بولونبور کم علمی بر کتاب باز مقده اک بودوک مهارت
 بوراره در (Bain) اکره مائده اولدیفه کجه بومشله ده دخی تماماً سبله
 اقد انجدر. میل بوملا حظا سنه استدلالاً منطقه واقع اولان زقیانه
 هب بوعلمه لاک اولبان تنه صیه طر فندن وجوده کینر طسه اولدیفه سو ببور
 بودقیه مهامی منطقک مقدم سنه اشتراک صور تله زکرانیک و فصورک
 زده ده (! *Concept*) اولدیفه کوشتره رک منطقه اک طوفی سیام
 نظرک نه اولدیفه بیان اتیک لازمکله. منطقه واقع اولان اعتراضات
 هره سنه!

در منطق تجزیه یک منطق صوری اولیه (*Logic*) کلمه یونانی سی ششم قدر باطنی فهمیده او قدر
 افاده اولیه شکل ظاهر بی معنی لفظی افاده آید . بوضوحه لا یندرک لهم (*Ratio*)
 فهمیده (*Ratio*) سوزنیک مضامین شوی وارد . تکلیف (یعنی بوضوح) بو
 و صریح این شمول معنای !) قدر این نامه از آنکه وجود اولیه رابطه صمیمی معنی عمیقی
 و غرضاً (نومیالیت) درک نظر یاتی اولیاً قبول ایندی (منطق تمهیل نامه قلب اولیه)
 و معانی سوره آیت . فقط اولیه رطبه . زیرا بر منطق اولیه آمده و اساساً قدر این (متعادل)
 (*conversant*) نامه این رابطه ایکنی درجه در . یعنی نامه تعلقی آنچه
 ادای فاده رابطه ایکنی صمیمی در . قواعد (*grammaire* حرف) آنچه
 حقیقه عاماً بر علم . زیرا حرف اول امره نامه بحث آید . آنچه ایکنی درجه در فکر این
 علاقه در اولیه منطق قدر غامری و بنده یار « (*Whately*) و فی بو فکره در قارشیه نقلی لازمه
 شومطالعه نامه با کلمات در عبارات و نه بی معنی اولیه اکتلا سبور .
 (و و بیه) یک یک محله اولیه بیان ابتدایی او در منطق اولیه یونانی درده سوظا این
 زمانه (فی بر نوع مباهنه صمیمی اولیه او در) صافه این با سلسله و بعضه قواعد اصلی
 و ابتدایی ادعای ده کف اولیه در آسای بحثه لغت و جمله اولیه الزام فهم آنچه
 قواعد مذکور بی او دره تدرک جزیره اعتباریه غلبه بری تأیید موفقه اولیه قدری کورده کفیه اولیه
 طریقت افاده . تا یا سلف فاده مدنی مقصد . بر علم عمومی حاصل اولیه و اسناد ده (*Logic*)
 کلمه سده استقامت سبب بو اولیه . فقط هابه معلومه اولیه بی معلومات بسته نام
 طرفه تجزیه مکرره سبب سده تطامنی منطق ده - سار معلومه واقع اولیه بی - موفقی
 صمیمی تمام اینک در صمیمی و صمیمی نیز آیت . بنا و علم کولوه آرفه بعلت موفقی
 غیبی فاده بی استقامت صمیمی اینک او علم مقصد بر طوفی فکر حاصل آید مابه اولیه
 اثبات آید . (*géométrie*) بر اولیه مضامین موفقی اولیه آنچه کف بی
 (*arpentage*) فکر اینک بو علم غیبی طویرانه اولیه در علم و بلاد

سیریک دیدگی کی بر حوصه افراد اره سنده اساساً مقدرک اولان بر حقیقت محض به نیک
 schématique بر شکل و افاده سیدر . و عالم خارجیه موجود در . لکن مجردات
 صرف ذهنی در عریضه مقبولات قائمه دیدگری سیدر در . (سیر تصنیف علوم سنده کوزل
 ایضاً انجند . باصه) فقط تا بیان دقت بر نقطه وار که یوقایره الکاندر به نیک
 ملاحظه شی رداید . کلیات مجرد (not. abstract) بر صنف مخصوصه استی اوله باز
 دیور و بو خاصه بی بو جنسون اولامه کلیات نه انظار ایروب (n. general) لره
 خاص بر صفت فارق عداید یور که طوخری دکدر . (رنک) (n. abstract) در
 و انواعه نبتله بر صنف مخصوصه آجیدر زیرا سائر تلونات اونک تحتشم مندر جدر
 كذلك (فضیلت) رضی (n. abstr.) در فقط انواعه نبتله بر صنف مخصوصه
 تکلیس ایدر . بناءً علی نوباً بر خاصیت مجنده اوله یعنی تا بنه اولدی . بو ایکی تعبیر اره
 نسبتاً بر حقیق اولوغلی . بعضی (abstr.) لر یعنی زمانه (general) ره اوله دیور
 بعضی لر ایسه تخیلک حد فتراسنی کوسر دکدری ایچون انجه مضر اوله بیلر لر .
 مثلا خط منقح مخوفی مضر در فقط اوله مجرد در که حقیقتیه بر تنک مثالی
 یوقدر . الخ . . . . . کنی به نیک بر ملاحظه مهم کی وار که او نظر دقته آلتوب بورا بقید
 اولوغلی صحیفه (۸۱) ه بانه بر مهم ره حاشیه واردر .

خلاصه کی . به بیم دیدک ایستور که مجرد صور سنده افاده اولوغسه (not. general) لر
 وار اونلر ظاهراً اوله کورونلر بر بیله (abréviation) در لر اونلرک معادلی اولان
 (general) ی بولوب افاده انیلی . اگر حقیقی (abstr.) ایسه هجدر معادلی
 بولوماز . دیور . (ضافه ایبر بله بیک .)

TDV İSAM
 Kütüphanesi Arşivi
 No 8-16278

بدیعیات (دست‌نویس)

تعمیرات اصحابی و معنای لغوی . ~~قانون بدیعی از معنای قولی~~ بدیعی اول

آمده با مؤلفارته قولی لغوی و از زماندیری اصطلاح او طند .
TDVISAM
Kütüphanesi Arşivi
NORTK 278-4

II

and finds its most perfect

Souol Rıza

TDVİSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 618.272-5

for having got
Prof. Hakkı'nın için
please excuse me
for giving myself the
name

these with palpable documents for I suppose it is the only way one can show that they are wrong and therefore. In this article of mine will try to clear up and show the fallacy of one of these assertions, by showing the unfoundedness of it.

I had talked to you about a nother traditional and wrong idea: it was

on Subjectivism this article is about a nother wrong assertion, that is the supposed ineptness of ^{the english philo: H.S.} the celebrated french philosopher Auguste Comte.

In my previous article I had stated some fundamental principles and statements and with these were my own idea about the problem.

But on the contrary
in this article instead of
making attacks in order
to prove that this supposition
is false because it has no
basis.

I rather prefer simply
to put forward the
palpable documents
which will themselves
prove the fact undoubtedly
having inquired myself
into the Autobiography
of H.S. ~~and collected~~ and collec-
ted many documents

The human mind
being essentially obliged
to pursue the same
logical process it comes
quite naturally that when
two men can observe the
same things from the
same point of view they

are forcibly led to the same conclusion, this is the reason why a good many thinkers are supposed to have borrowed from each other some fundamental ideas and that in so doing they have been deeply influenced from one of their famous predecessors (though this is not always the case)

Now in order to illustrate this curious fact I would recall on the minds of those who are eagerly interested in philosophical discussions a fact which was at one time one of the most interesting philosophical

questions of the day.

Herbert Spencer as all
the students in philosophy
may very well remember
was in the later years of
his life accused, of being
indebted to Auguste

Comte in his sociological
ideas and these accusers

went so far as to say
that H. Spencer was one of
the English Comtists, the

'pretentive' implying the
denial of the originality
of the English philosopher
raised on one side the

indignation of his most
intimate friends such as
Prof. Thomas Henry Huxley,
and on the other hand

the deep interest and
curiosity of the philosophers.

explain.. not only explain but even conceive change?... Change is a state of being; it is an accident (in the aristotelian sense of the word) which can only be possible with a substance. By consequence whenever and wherever is change there must be something changing.

This was the inference the early greek philosophers had drawn out from the general observation of facts. I have nothing to say but to acknowledge it as a sound and quite logic inference. The fallacy which sophisticated the early greek speculation begins from this second step onward, ~~to~~ pursuing two main opposite directions until they came to establish two rival schools with fairly defined philosophical principles and creeds in open contradiction with each other: the Eleatic school, and the Ionic.

The Eleatics were denying the possibility of motion, viz. of change, and in order to concile this bold and evident absurdity they were compelled to deny as well the reality of the sensible world. So they tried hard to prove, by elaborate but fallacious logical arguments, against the Ionian philosophers that motion was a ^{mere} ~~kind~~ of illusion and all the material world was a fascinating fantasmagoria. [Zeno of Elea the most remarkable and gifted greek philosopher in the art of aristotikee defended and illustrated this idealistic theory.] The eleatics were, ^{firmly holding and} obstinately defending the belief that there is an absolute Reality transcending the boundaries of ~~our~~ ^{our} sense perception and underlying this fantasmagorical world of innumerable material existences, they were pretending that Reality is the

One Immutably Being, absolutely the same unchangeable Substratum through the course of Eternity. It is evident then^{1°} that they were Rationalistic, while their opponents (Ionians?) were sensualistic; 2° that they were idealistic, while the ionians were materialistic; 3° that they were monistic while, the ionians were pluralistic. 4° that they were ^{advocating on behalf of} defending the philosophy of Immutability and their ⁱⁿ opponents the philosophy of Change as we use to call them to day. So - it is obvious - that the sense witnessing and observation had no argumentative value for the eleatics who were relying only on the logical viz: rational process of demonstration and argumentation which had nothing to do with experience or observation whatever, and with ^(la logique des faits).

It is to be ~~of~~ eagerly remarked that we are still to day discussing very seriously the question of monism (Prof. Ernst Haeckel) and Pluralism (Prof. W. James), and compelled to inquire unto the continuity or discontinuity of the time and space (Prof. Bergson), ^{Einstein} and the passage of the most common phenomena from one form to another - though explained by ~~the~~ the principle of causality - remains a riddle impossible to be solved neither rationally nor experimentally. There is no doubt that we have inherited these philosophical problems with ~~the~~ the essence of our civilization ^{and Culture} from the former greeks and we are still following them in the same way of thinking, forcibly as ~~inanimate things~~ things are carried on unconsciously by a strong stream.

Are we in the right way of philosophical thinking?

I have a further remark to make here:

Notwithstanding the absolute contradiction pushing these two celebrated schools of Greek philosophy to an irreconcilable controversy and dispute, there was a common belief uniting them in the same way of inquiry about an Archee.

The representatives of both schools and rather all the former greek ~~that~~ thinkers were accepting and admitting an archaië substance, without the slightest inquiry and criticism about the origin or possibility of such a substance.

This acknowledgment implies the belief in the beginning of the material Universe; because to acknowledge that there must be an immutable substance before the occurrence of any change, is to believe, that change began to happen in that immutable substance ^{once upon a time} at one indefinite time in the past, but at one time anyhow surely; and this means to say that change was not eternal at least in the past. To accept the eternity of the phenomenal change in the past would be in ^{absolute} contradiction with the belief in an immutable substance. This is rather a theological than a philosophical thinking, and I am inclined to believe that ⁱⁿ the former greeks mind it was a survival of the mythological creeds, for philosophy was born from mythology no doubt. This corresponds perfectly to the John Bohm of the Bible!

So according to the view and thinking of the former greeks we are compelled to acknowledge the fact that as change is the universal evidence we are observing in the world necessitates absolutely the primary

existence, viz: the preexistence of a substratum which must be absolutely immutable, we can not suppose it changeable, because in that case it could not be ~~the~~ the archee we are obliged to think about, and it would be possible for us to detect and see it in the course of our observations. So according to these successive inferences we are logically compelled to think and to draw ultimately this conclusion that this restless course of continual and universal change must have begun at one time in the past eternity, and rely upon an unchangeable primary being we call it Archee and simply for that reason because this substratum was believed to be the very principle of every thing and the initial cause of ~~every~~ ^{the} motion in the world.

I say that all the greek thinkers of the old belonging to any school or creed were believing in this idea. They had differed only in the question of the intimate nature of the archee. As we know quite clearly, thales was supposing it to be water, Anaximander believed it was air, but invested air ~~of~~ with some theological attributes supposing it infinite and intelligent etc. Heraclitus said it was fire; Anaxagoras insisted that it was (noos), pure intelligence. Parmenides had rather a metaphysical conception in this respect believing that the archee was the One immutable Being. etc.

It is obvious that in this first step of free philosophical speculation there was a confusion yet something as a nebulous state of general hypothesis mixed up with each other and containing

Change is the most evident universal fact which can be detected by mere superficial observation. But this self evident fact implies:

- 1° Something which is changing.
- 2° the question of identity?. How to harmonize it and how to explain it with the universal course of continual change. Individual identity and the conservation of personality, how to be explained?.. Then, specific and generic identity in inanimated matter (crystalization) in organic matter (heredity) how to be explained.
- 3° Uniformity in the course of change (the so called immutable laws of Nature?) are they really something?..
- 4° What is perdurability, and which is the perdurable in all this inextricable change?..

5° Can we really acknowledge an order in this evermoving and limitless ocean of phenomena?.. What we observe and call uniformity or order is it not rather the elective records of our sense apparatus which are the most marvellous and delicate receptive and registrative machines?.. Yet if we prefer the theory of evolution for explaining the origine and development of our sense organs by the continual effects of ^{some particular} natural agents we fall down again in a vicious circle, because we are obliged in that case to accept some specific agents, influencing the primitive organic matter in a very regular and isotropic way, continually. It comes to say that there are and were ^{since the eternities} many independent specific currents in the world. then change is not a very simple phenoma to be dealt fairly and solved by syllogism. It is rather the most complicate and the most inextricable of all the philosophical questions there are all sort of changes!..

but relative

the nucleus of some sound ideas, altogether with the germs of the most pernicious ^{fallacies} and vicious reasonings. So some further considerations are needed for signaling these points to the attention of those who are interested in philosophy.

We can easily recognize indeed in this famous but childish conception of Archee of the former greeks, the *Moteur inamovible* ^{the Deus ex machine} and the primary cause of Aristotle, and the metaphysical god the One - Absolute - immutable Being, the spiritualistic god conceived as the Universal Spirit animating and moving all the world.

Besides all that we can see the germ of many inextricable but vain and baseless questions which later on scholasticism developed tremendously, such questions which are fanatically debated ^{even} in our own days between the mystics and the dogmatic theologian on one side and between the metaphysicians of rival creeds on the other. That is the immanence or the transcendence of the Absolute, immutable, One Primary Being, in other words (the archee)! We can very easily understand from the theory of the Eleatic thinkers that their attitude of mind tends obviously towards the belief in the immanence.

light would go backwards. This is mistaking a correct fact. And that is if we were travelling at that pace these things would appear as Einstein predicted they would so appear.

Is it conceivable by any process of logical thought an object travelling faster than light should go back. I grant it may appear to go back.

(Explanation of some of Einstein's results)
If we were ^{crossing} ~~passing~~ a big field our judgment of its size would depend upon some facts. One of these would be the unconscious measurement of the field according to the number of steps we took ~~at~~ at the time we took in crossing the field. If we cross it walking the field will certainly appear bigger than when we crossed it

an aeroplane. If a train were passing in front of us at the rate of 6 miles an hour and if the train was a mile long then it would take our eye ~~10~~ 10 minutes before we saw the end of the train after having seen the beginning. Suppose this train were travelling at 6000 miles an hour. Then the train would take only 4 seconds and if it travelled at 60,000 it would take $\frac{1}{2}$ a second only. Can our idea of the magnitude remain unaltered. I very much doubt it. The train would appear very much smaller.

correspond with time. It depends upon
the rapidity with which our sensation alters
and upon our attention.

Question of time arises.

Difference between Duration and Time.

Time Duration is necessary for Time.

Bergson's mistake ~~is~~ Duration for ~~the~~ reality.

~~For~~ Changes of ideas are necessary for
Time. But - change ruins Duration. Duration
is the existence of anything.

~~Looking at a perfectly calm day~~
when we are thinking of our past all
we remember are instances and even
we can perceive nothing else. But - these are
sensations and cannot be the I self. Abstract
from these the connecting link and you get
a duration. Inquire into the self and you
find nothing more than this duration.

~~Here~~

The X Rays the ~~ether~~ ~~wave~~ waves there is a wide range which does not effect our eyes from the red ultra red down to the wireless waves the ether ~~wave~~ waves again fail to impress or stimulate or optical nerve

It will be noticed then that the possibility of sensation is limited to the capacity of our optical organs to be stimulated by pt ether waves.

The meaning of subjectivity & relativity is this that ~~the~~ our sensations depend upon the nature of our ^{& structural} nervous system. If the physical phenomena ~~outside~~ i.e. air or ether waves are taken as the object of our perception then they undergo a double ~~or~~ change. There is a difference between relativity and subjectivity of knowledge. According to my way of

Thinking our knowledge is subjective because of the nature of ^{the activity of} our nervous system and the way in which that activity is perceived. It is relative because the activity in different individuals vary according to their state, ^{and the point of view changes} what ^{then} ^{with experience} is the meaning of Einstein's relativity.

Does it mean that the physical phenomena vary? I don't think so? It is we that change. The distortion is not in the physical phenomena but in us.

That is why the same thing is felt both as hot and cold, sweet and bitter, hard and soft, swift and slow, and even small and big.

Einstein is wrong in saying that a rule 1 metre long would be reduced to half the size if it were travelling at 10000 miles per second.
Or that anything going faster than

Granted light is a sensation perceived by
~~us~~ is only I agree. But what I do disagree
with is the second part of the Theory.

We do not perceive ether waves not even
as light. No doubt it is a factor but
not the essential factor. ^{in our perception of light.} It is what I call
the *tertium quid* in knowledge (I am here
using the word in my own sense). These
ether ^{waves} stimulates our optical nerves
and it is this activity of the optical nerve
which is perceived as light. Strictly
speaking the object of our knowledge
cognisance is a sensation via light.
but the direct cause of it is the
activity of the optical nerve which in
turn is stimulated by ether waves.

It will be noticed that the
physical phenomena i.e. ether waves
play a very secondary role in
our sensations. The essential condition

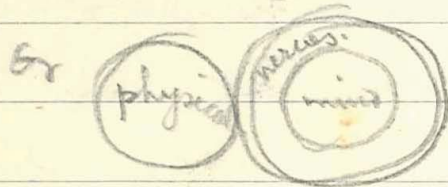
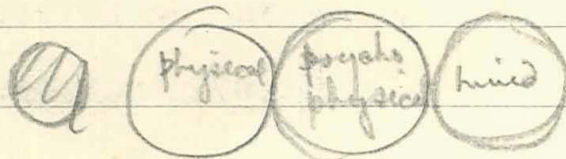

is the activity of the nerves, ^{It is the sine quanon.} ~~As~~ long as that activity is secured a sensation will be felt. (William James examples back door and front door)

The old theory was this.

The New Theory

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-279-18²

If we perceived the outer-world as such there would have been no ~~gaps~~ leaps and gaps. Our eye is affected by a small portion of ether waves from violet to red the range is not very great from the ^{ultra} violet to

Question.

How ~~do~~ are nervous activities
perceived.

The mind adds a great deal i.e.
colours the experience.

Only a small portion of ~~our~~ the
physical phenomena affect our senses.
There are nothing more than colours
feels sounds forms and smells etc.
The mind draws upon its source
and classifies and modifies these
various sensations. It will immediately
be understood how vain a futile
was the question of the resemblance
of our knowledge to reality.

The relativity of knowledge depends
upon our senses. In perceiving
our own sense activities the mind
can look upon it from different
points of view but is unable to alter
it. If ~~an~~ ^{sense} activity lasts for a short
time the mind is bound to perceive it
as such. And here I may point out
that rapidity of a sensation may not

Theory of Knowledge

What do we know? How do we know it?

Socrates told us to know ourselves.
But his advice seems to me to be
superfluous since we can only know
ourselves. ^{And in fact} We know nothing but
ourselves.

Philosophers have always discussed
the nature of the outworld. How do
we know the outworld is an
question. Now to me it seems that
we never know the outworld.
And strictly speaking the outworld is
not a 'world' as ^{understood by the term.} we know it. It is a
chaos of continual vibration which
is perfectly intelligible even if we
knew it directly. It may seem as a
paradox but although we are continually

and immediacy in contrast with the
~~the~~ outerworld we ~~are not concerned~~
it we do not perceive it. what
it may be asked
then do we perceive? ~~it~~ Ourselves!

In ancient times it was believed that
whatever changed man remained constant,
of late years it has been more &
more realized that man changed
just as much as ^{fast now} the outerworld.

The old ~~subjectivists~~ ^{Subjectivists} idealists thought
that there were two essentials
necessary for knowledge. The
outerworld and an individual to
perceive it. while this still remains
true an explanation is necessary.
light and sound said the subjectivists
are perceptions felt by us only
there is no light outside of our
minds what we perceive as light
is nothing but ether waves.

(11) In (1840) a great German Physicist: Dr Mayer of Heilbronn discovered after a series of experiences that the natural forces were transformed unto each other, without been waisted through all these transformations. So he had proclaimed this truth to the ~~world~~ world, and although it was the same fact already observed in the ~~old~~ transformations of matter, his contemporary scientists have never acknowledged it as a truth worth to be considered, and this man of genius lost his mind in despair, and suicided by throwing himself from the window of his house.

Two years later (in 1842) an English man of science James Prescott Joule of Manchester having devoted himself to inquire about the nature of heat, worked in absolute independence in his private laboratory, completely unaware of the work and the name of Dr Mayer, to discover the same truth, operating in his own way, he gave the exact mathematical equation of the mechanical equivalent of heat, implying the indestructibility of force. This discovery made a universal sensation in the realm of science.

- a - privatif - grec.

a = a la formule logique d'identité

- a, ab, abs, a, an préfixes latins

- abacus (from the letters a b c.)

- aberration (psy. phys. méd.) devier, s'égarer
(latini aberrare) (aberration) eng. et all. aberrazione
(itali.) aberration mentale aliénation, mental aberration
(Geistesstörung forsim). (aberrazione)

- Abiogenesis -

- abnormal - ^mamoral (abnorm unregelmässig)

- aborigines (ab + origo. Lat.) Urbewohner, aborigènes
(aborigeni)

- aboulie, ^{it.}abulia, ^{eng.}aboulia, ^{ger.}Willenlosigkeit

- Absolu, ^{eng.}Absolute, ^{darf}absolute, ^{it.}absolute (ab-
solvere Lat.) (τὸ ὄιον, τὸ βίον arist.)

εὐκταῖον, τὸ ἀπολύτως (τὸ ἀπολύτως of Lewis Greek)

- Absolution (Absolutio, Absolvere lat.)
Lossprechung, assoluzione
ger. it. ^{to loose from}

- Absolutisme, (aesthetic absolutism) (aestheti-
scher absolutismus) (assolutismo estetico).

- absolutisme + relativisme. voir le dernier
absolutisme politique

- Absorption, Vertiefung, assorbimento.
absorption en ^g physique + émission. en biol. g.
(ab + sorbere lat.)

- Abstrait + concret. astratto, abstrakt +
abgezogen abstract.

idée abstraite. science abs. méth. d'abstr.

- abstraction, psych. logic. (extension et comprehension!)
connaissances abstraites et intuitives

abstrakte Vorstellung (idées abstr.) idea astratta
abstraktion (abs + trahere to draw) astrazione

(abstraction faite de ... در قطع نظر ...)

- acceleration (physique) Heterochronie (Haeckel)
loi d'accélération de développement (tachygénèse) ontogénique
legge di acceleramento ontogenetico.

all modifications and variations tend to appear first in the adult
and then inherited until they become embryonic or are crowded
out etc. Earlier inheritance Darwin.

- Accent - tonique (ling.) (accentus. ton) accento
g. f. en. lat.

- Accentuation (psych.) Betonung. l'emphasis subj. que
f. en. it. zione g. l'on met sur certains termes
de séries de consciences qui
deviennent rythmiques.

- Acceptance (acceptatio) recognition = Anerkennung
en. f. lat. Hegel ph. min.

- Accessoire + principal

- Accident + essence (ad - cadere)
accidens accidentale to fall 850
(τὸ συμβεβηκός aristote) 939
συμβαίνει ادلاءة

- Accidentel + nécessaire
(conversio per accidens). Sophisme de l'accident
ion موهبة كل نداء موهبة حادثة على
fallacia accidentis
(شبه)

- accidentalisme, indéterminisme

Psychisme
morale
métaph.

- acclimatation + Accomodation + adaptation
biolog. (optique à part)

- acosmiste (α + κόσμος)
Spinosa
Leves

- acromatique (ἀκροαίωμα le hear) aristote
eng. tical his. de la philos.

- achromatique (physique).

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-2 78-26

~~acc~~
- accomodation (v. supra optique)
(psych) (theologie)

- Accord. (meth. d'accord. de concordance (log.))

TDVISAM
Kütüphanesi Arşivi
No KTA 278-27

philosophie حکمت
philosophie حکیم

œuvres concernant la phil. حکمات

Natural philosophy حکمت طبیعی

(اشراقیون) la phil. illuminative حکمت اشراقی

(رواقیون یا) la phil. du Portique حکمت رواقی

academia رواد الحکم

la phil. alexandrine [حکمت] اکتاد

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB278-28

Inférence . = نظر

inférentiel = نظری

théories = نظریات

les homologues = نظریات اولاد سید = نظریات

(نظری تعریف اتیکه لازمدر . شرح مواضع و عبد النافع افندی به باجه !)

طریقه نظر = اوله عقیده و نقلیه ایله استدلال اصوح

طریقه تصفییه = ریاضت و سلول ایله کشف اصوح

(صوفیه به باجه !)

Tolerance in the propagation of Islam.

Quotations from a very interesting book (bearing the title of (Studies in Moro History, Law and Religion) Printed by the care of the dept of the interior, and being the 10th Volume Part I of the Ethnological Survey Publications, Printed in Manila in (1905) By Najeeb M. Saleeby.

Speaking of a learned man, who converted the King to Islam etc he says:

Makdum was a noted Arabian judge or scholar who arrived at Malacca about the middle of the fourteenth century, converted Sultan Mohammed Shah, the Ruler to Islam and established this religion throughout the state of Malacca.

and then he ~~continues~~ makes this remark:

Makdum's success in preaching a new faith to a people as independent in their individual views and as pertinacious in their religious practices, beliefs, and customs as the Sultan Sulus must have been in this time, is certainly remarkable and creditable to a high degree. The results of his mission to Malacca and Sulu throw a new light on the history of Islam in the Philippine Islands and modify the opinion formerly held relative to its introduction by word. etc. etc. Page (159). Introduction of Islam.

I

To H.S. indebted to A.C. in his
sociological ideas and philo-
sophical speculations?

In the History of Philosophical
Speculations there are some
events and facts mistaken by
those who have not inquired
by themselves into the matter
of controversy between
the great philosophers about
some special questions. There
are in the History of philosophy
some incidents which have
been the real cause of discussion
between the great thinkers
and those who have not
been able to make personal
inquiries themselves into
the very matter of fact
are always mistaken and
then if left alone bye and
bye become prejudices
and these also as time
passes on become traditions
and when once this
state is reached it is so
difficult to part from them
that one must attack on

and because the matter
of a very hot ~~discussion~~
controversy between many
remarkable thinkers in
Europe and H. Spencer
being naturally the most
interested one

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 276-277-31

پروان

پروان ~~تشریح~~ تشریح ارتجاع الحییه

اوج بعد از کسی آید و بدو برسد

آله وده کی عجبیه یعنی گوهر پروان

آراسته کی ده عبادت ~~آراسته~~

پروان هپسی آری در دیبوره فقط

اور تا ده کی آله در فادویه صوره

قون گو تو بیبر و بری گو تو و نه عبادت

د - آشته پروان بر اوج آری

فادو لر پروان تخیل آید و پروان

TDV İSAM

Kütüphanesi Arşivi

NO:TB-298-329

Sperma

آیه اوله ایگون تدریه کله به چک قاری
صالحی صایحالی و والاندن صاقنا قلی
دینو

Liabney در کاف و کوف و بار و

جواب آطا (Spinoza) بود لرو کده

همو کرده و لستو بلر بیده با قسه ساره

بر عادی قاتود بو طسه ایسه بو ند به لک

قنا اثر او طسه

TDVISAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-228-326

Spinoza *Spinoza* *Spinoza*
Spinoza *Spinoza* *Spinoza*

حقیقت و بر اینجی کی ده ~~ده~~ و ~~ده~~

* ~~ده~~ بر اینجی کی ده ~~ده~~ و ~~ده~~

~~ده~~ و ~~ده~~ او ز اینجی کی ده ~~ده~~

ده ~~ده~~ فقط ~~ده~~ او ز اینجی کی ده ~~ده~~

ایده ~~ده~~ هبع قنا: او طافه قبلیتی او طاز ایله

بو یله ~~ده~~ و ~~ده~~ ^{شود} او ~~ده~~

ایده ~~ده~~ بر اینجی کی ده ~~ده~~ و ~~ده~~

بینه ایله ~~ده~~ هبع قنا: او طاز ایله

ده ~~ده~~ و ~~ده~~ ~~ده~~ او طاز ایله ~~ده~~

W. James Barkson

اولاد
 بارسون، برادرانک هر اوطاق و بینه
 مراقبت، ایدی ز اینه، کتند بجزی
 اولدور، و اده ردی فقط James
 برقم هر اوطاق بفرمای احواف اده ردی
 James ده ردیکه، برکتند بجزی او لردور
 فقط برآه بونی یا بیدیرانه بینه فخر مرد
 ده ردی کتند بجزی او لردور هر اوطاق
 کتند دکی او طالی و بجز ده دکی آرام
 اینه فخر لردور او ناک اکتونه (James)
 راهادور بزرگ حتی طالی کتند بینه
 طیفه تقی در بر (James) سه
 مراقبت، مکتوب (James) راها
 دوغور و در Barkson، اونا دا - بونی
 دکل بینه، کتند بجزی او لردور و بینه - آنا

(۱۰۵)

Handwritten header text, possibly a name or title.

(Pen) بر فراز آید ی غایت ای

اینکه به بیایدی لای فکلی غایت

شور د - (Subjectivism) د -

(Bacon) (Bacon) و (Spencer)

هر افتای آید ی، بکار ن بودگر دو لکن

شیر خو بیاد رده ردی قوه صرف

خو بیاد کل بر بوتگر

اوید و افا بر دیشا - ن - بر شیر دده

~~دیشا - ن - حقیقه ای اوید صی ایگو~~

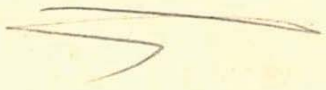
~~حقیقه ای اوید صی ایگو~~

~~ایگو حقیقه ای اوید صی ایگو~~

~~کی کو ب اولا یا فاند رده ی~~

~~دیشا - ن - حقیقه ای اوید صی ایگو~~

TUVISAM
Kütüphane Arşivi
No RTB-249-336

"My aversion to linguistic studies early shown still continued." Aut. Vol I p. 102. [1833 Æt 13]

So we see that under such conditions as these; ^{he} H. Spencer was utterly unable to profit from A. Comte's works.

An intimate friend of ^{his} H. Spencer Prof. G. H. Huxley defended him very strongly against the supposition of ~~his~~ H. Spencer's being indebted to Comte's personal philosophy too. ^{his}

When he was a sub-editor to the Pilot in the year 1844 when, ^{then} ~~he was~~ at the age of 24 he had written ~~some~~ some leading articles to it, among these are: "Railway Administration" "A Political Paradox" "Magistrial Delinquencies" "A Political ~~Parable~~ Parable and its morals."

فلسفه ده اوچ دورم دور.

TPV ISAM
Kültürhanesi Arşivi
No: 211.028.211

(قرونه اعلا Ancient Philo.)

(قرونه وسطی Medieval Philo.) ۴۷۶+ : ۱۴۵۴

(فلسفه خاطر Modern Philo.) ۱۴۵۴+ : شومره قارار

تاریخ فلسفه فی اینه بو اوچ دوره آیریمز. بودور لوده آن اول کلمه دور (قرونه اعلا) یعنی آنکی فلسفه حضرت اعصاب ۶۴۵ سنه اول باشلا یوب حضرت اعصاب ۴۷۶ سنه شوکریه قارار دوام ایده. قرونه وسطی ایکنی دور فلسفه کی حضرت اعصاب ۴۷۶ سنه شوکریه قارار دوام ایده. فلسفه خاطر شومری دور فلسفه سی ده

حضرت اعصاب ۱۴۵۴ سنه شوکریه باشلا یوب ^(تاریخ قرونه) ^(تاریخ قرونه) حاله دوام ایده بیور
۴۷۶+ و ۱۴۵۴+ تاریخلی اوچ دوری آیریمز ۴۷۶+ ده آنکی
یعنی آنکی رومالیده و سونگی و یا خود خلق اولدنی زمانه ^(تاریخ قرونه) ۱۴۵۴+ ده
ده (یایی روحاً) ایالیانلار خلق اولدنی زمانه ^(تاریخ قرونه) بو تاریخده ایستابول ده طبت

اول شومری. اوضا حور بره سایدن قرونه اعلا دورنلا ۱۱۰۱ سنه قرونه وسطی ده
۹۷۷ سنه فلسفه خاطر نله ده ۶۴۵ سنه دوام ابتدایی گورولور. بعضی تاریخده
تویار لاه حساب یایار لره قرونه اول و وسطی به (۱۰۰۰) سنه و فلسفه خاطر به
ده ۵۰۰ سنه دوام ایده. دیر لره. دیکه که فلسفه آورو ویا ده ۴۴۴ سنه ده

دوام ایده بیور؛ باشقه تاریخده گوره ۲۵۰۰ سنه دوام ایده بیور و دعنا
کلی آراشنده بیور لره بر قرونه بوقه. انسانیت دوشونمکه باشلا ^(تاریخ قرونه)

یعنی دوشونفور محاکمه ایده بر آدم اولدنده شوکریه حیانتت ایکی ده
تاریخ قرونه اعلا ^(تاریخ قرونه) آنکی مدینه عاتده ^(تاریخ قرونه) ایکیده بی قرونه وسطی ایکنی

ده گری ده قارار برده بی ده فلسفه خاطر ^(تاریخ قرونه) ^(تاریخ قرونه) ^(تاریخ قرونه)
اندور. بو اوچ دورن فلسفه سنه ویا فکر به ^(تاریخ قرونه) ^(تاریخ قرونه) ^(تاریخ قرونه)

بویا عوین اهمیت ویرم بی اسی ده با قاطم قدر لور نه حال
 در دور فلسفه سن صا پای قاطم نه قاطم با قاطم با قاطم
~~بویا عوین~~ و نه تاد ار حکم سوره بیلور و ناصل اید
 ایداره به یار دیم انجیر الله بولسی فرم منه لری آ کلا فیه
 حیره مرهم در دیم الله فلسفه نک اید بیلور فی اویج دور
 نه قاطم دار دوام الله بکلر نی تار فکلر نی نه نه اید فاند نه
 و نه باطله الله مقول اوند نی و ر اید بیلور فرم منه لری
 معرفت الله فرم اید اید اید اید اید اید اید اید اید اید
 معرفت الله فرم اید اید اید اید اید اید اید اید اید اید
 معرفت الله فرم اید اید اید اید اید اید اید اید اید اید

بودا جووه اهمیت و رفعت کی کسی ده امدار بر با تمام نه قیاد از زمانه او
 دور خلفه نه حدیثی قائلند ^{عجز} که در زمانه قیاد از زمانه ^{مهم} ~~صبر~~ ^{بالمعنی}
 حدیث نه قیاد ~~ها~~ ^{نموده} ~~و~~ ^{با} ~~کسی~~ ^{بویله} ~~باطل~~ ^{قدر}
 ده تمام ~~لشکر~~ ^{بجود} ~~یارد~~ ^{بیاورد} ~~م~~ ^{بیاورد} ~~بیشی~~ ^{بیاورد} ~~بیشی~~
 نه تعدادی فرقتی تاریخ ~~مید~~ ^{بیاورد} ~~بیشی~~ ^{بیاورد} ~~بیشی~~ ^{بیاورد}
 نه اوره رینه تاریخ ~~قد~~ ^{بیاورد} ~~بیشی~~ ^{بیاورد} ~~بیشی~~ ^{بیاورد}
^{بیاورد} ~~بیشی~~ ^{بیاورد} ~~بیشی~~ ^{بیاورد} ~~بیشی~~ ^{بیاورد} ~~بیشی~~ ^{بیاورد}
 اکیسه ~~بیشی~~ ^{بیاورد} ~~بیشی~~ ^{بیاورد} ~~بیشی~~ ^{بیاورد} ~~بیشی~~ ^{بیاورد}
 دوام ~~بیشی~~ ^{بیاورد} ~~بیشی~~ ^{بیاورد} ~~بیشی~~ ^{بیاورد} ~~بیشی~~ ^{بیاورد}
 بولاه ~~بیشی~~ ^{بیاورد} ~~بیشی~~ ^{بیاورد} ~~بیشی~~ ^{بیاورد} ~~بیشی~~ ^{بیاورد}
 شکر

اوج مهم و باقیم دورترین صورت

این نامه
 اصرف نامه قولی

TDV İSAM
 Kütüphanesi Arşivi
 No 576-228-26

که در این وقت ^{بیاورد} ~~بیشی~~ ^{بیاورد} ~~بیشی~~ ^{بیاورد} ~~بیشی~~ ^{بیاورد}
 که در این وقت ^{بیاورد} ~~بیشی~~ ^{بیاورد} ~~بیشی~~ ^{بیاورد} ~~بیشی~~ ^{بیاورد}
 که در این وقت ^{بیاورد} ~~بیشی~~ ^{بیاورد} ~~بیشی~~ ^{بیاورد} ~~بیشی~~ ^{بیاورد}
 که در این وقت ^{بیاورد} ~~بیشی~~ ^{بیاورد} ~~بیشی~~ ^{بیاورد} ~~بیشی~~ ^{بیاورد}

(روفا) ایقالباندرن فلوپ اولدنی
 بابا ایقالباندرن (بوتاریکده ده استانبول قانع طرفنده نه
 بو تاریکده غایت مهم بو نه در چوتکه بو تاریکده انسانیت دریه و برهنگی اولدنی
 ریاضیه وینه اسکی مدینه اسکی هوسلام باشلامدی و هوقه ده ایله رولم دیلمه
 ی اوفا حرمه ریضا بدنه قرونه اولاد (دورنلار) ۱۱۱۱ سنه قرونه وطنی دوری ۹۷۲ سنه
 و قلمه حافظه ده ۴۶۶ سنه در دوام ایله تکی گور و لور ^{دولتله قلمه آورولاده ۴۵۴ سنه در دوام ایله} بو قومه تاریکده سو نیلم
 بهاب یا علی رف قرونه اولاد (۱۰۰۰) سنه قرونه وطنی ^{دورنلار}

TDVISAM
 Kütüphanesi Arşivi
 No: 16298-38

[*] (-) بومضرت ایمانیه تولودنده اول ^{دوره ۱۰۱۰} سنه لره اشارت در
 [*] (:) بواسارت (دیکلر) مثلا مضرت اعادته تولودنه ۱۰۵۰ ^{اولدنی} مضرت ^{اولدنی}
 اعادته ویاخوزه ^{دوره ۱۰۱۰} تولودنده ۴۷۶ سنه صورگرایه قاداره
 [***] (+) بومضرت اعادته تولودنده ^{دوره ۱۰۱۰} هو اطمنه سنه لره اشارت در

ressort to
to take his stand upon
something.
to cast aside something
to put his reliance on faith.
to set bounds to his conduct
to direct to
to prevent something
to fall into excess
ends in
the attempt at
the procurement of

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-2178-29

TEMPLE BAR
LOOSE LEAF BOOK
MADE IN ENGLAND

اسکی و یکی اور بیات دعوالرینه کارشی اور بیات صحیح .

فضولی بغدادی حضرت تنقیدی نو طرز .

فضولی ارعاد یا خود اعتراف اید سورگ فطرتاً سقره و تحصیل علم میل ایسہ . کو جو کلنگندہ
 محیطی بر دستا نہ جینے نشانہ اجنتہ . صحیح لطیف صنف غلامانہ ایلہ خلد بر یہ وہ غیر
 ویر رسہ . طبیعی بو نور سقرہ ہونہ تعلیم حقانہ قابلیتیں اولاد نازندہ جلالندہ اشار
 عاشقانہ وہ غیری فنہ او قوغاز مسہ . کندی فطرتندہ وہ شاعر ملک بو لو بزوغی انجمن
 او جہا عتک هوای اختلاطنہ طبع شاعرانہ سی نم المہ و حیوک ویر مسہ و کندی
 ہنوز جو جو وہ ایکہ شہرتی برہانی طوغمہ . لکہ ماطہ ہفتی روا کور مسہ کہ
 مخدوہ مسہ نظمیں سیرایہ معارفہ عالی فنہ دھردہ جلوہ قبیلہ الخ . صحیفہ (۵ - ۶) باب
 اولک ایچوبہ کتابت علم تو بوسہ . علوم عقلیہ و نقلیہ فی حکمت و ہندسی
 تحصیل ابدانہ (لائی اصناف ہندوہ شاہد نظمیں سیرایہ لمرتب قبیلہ . اصل
 مرہم خطای بورادہ در .) القصہ ایجاب اختراع فنونہ نظم جمع اولیہ (آشاعنی
 قدر الہ جوب .) مع ماضیہ فضولی شعری اسانکار مشکیں خطرا الہامیل بازوغنی
 ایچوبہ حتی کلام نوزوہ استعداد نیک اولانج قدر تیلہ ساہ ظہور وہ انکشاف
 ایدہ بیلمسی انجمنہ او نظار لرن توجہ و رغبتی سائے اولوغنی ایچوبہ تیلہ اسانکار (غزل)
 طرزینی (یعنی لریوہ شعری) لھر سیمہ ترجیح اید سور . (صحیفہ ۵ - ۶) وہ مدوز
 قطع سی شایانہ نظرور .

کندی فطرتاً بالقوہ
موجود اولانہ

اسکی ویکی ادبیات وحوالہ تاریخی ادبیات صحیحہ .

فضولی بغدادی حقینہ تنقیدی نو طرز .

فضولی ادعا و یا خود اعتراف اید سور کہ فطرتاً سحرہ و تحصیل علم صیال ایچہ . کوچو کلکندہ
 محیطی بر دستاہ جنینہ زمانہ ایچہ . صحبہ لطیفی صفوف علمانہ ایله خلد بر سیدہ و ہم غیر
 ویر رسہ . طبیعی بو نور سحر ہنوز تعلیم حقایقہ قابلینن اولاد قدرندہ مجملہ زندہ استعار
 عاشقانہ و غیری نسنہ او قوغاز مسہ . کندی فطرتنہ وہ شاعر لک بولون دوشی ایچوہ
 او جاعتک لہوای اختلاطنہ طبع شاعرانہ سی نم آلمہ و صیوک ورسہ و کندی
 ہنوز جو جوہر ایکہ شہرتی بر لانی طومسہ . لکہ ماسطہ حقہ روا کور مسہ کہ
 مخدڑہ مسہ نظمیں بر ایہ معارفندہ خالی منہ دہر وہ جلوہ قبیلہ الخ . صحیفہ (ج) بام
 اونک ایچوہ کتاب علم قویوسہ . علوم عقلیہ و نقلیہ و حکمت و ہندسی
 تحصیل ابدانہ (لانی اصناف ہنوزندہ شاہد نظمنہ بر ایہ لومرتہ قبیلہ . اصل
 مرہم خطای بورا وہ در .) القصہ ایجاب اختراع فنونہ نظم جمع اولوج (آشاعنی
 قدر الہ جمع .) مع ماضیہ فضولی شہری اساساً نظار مشکیم خطرا الہامیل بار دینی
 ایچوہ حتی کلام موزونہ استعداد نیک اولانچہ قدر تیلہ سائہ ظہور وہ انکشاف
 ایدہ بیلیمسی ایچوہ اونظار لک توجہ و رغبتی سائہ اولدوشی ایچوہ ینہ اساساً (غزل)
 طرزینی (یعنی لیر یوہ شہری) ہر شیعہ ترجیح اید سور . (صحیفہ (۵ - ۶) وہ صذر ایچ
 وطمسی شایانہ تطور .

کندیئے فطرتاً یا لغوہ
موجود اولانہ

- ۷ وارلفك منا سبائنه آیری (دوئو نو طمی) معنا نزد.
- ۸-۹ وجود الحیت بر تجرید مشروعه، فقط حقیقت اشیا قابل تطبیق و کلام.
- ۱۰ وضعیت (position) و تصدیق (affirm.) منا سبائنه آیری (دوئو نو طمی) معنا نزد.
- ۱۱ او یله کور و نور کم وضعیت (مثلی) فعل خلقتة متعلقه اولاد متکلاتی متضمنه ~~در~~ در.
- ۱۲ هر بارتک (irrevocable position) ی.
- ۱۳ هر بارتک (اعتقادی کوره) اشیا تک منا سبائنه لاقید (مستقل) اولای او اشیا تک منا سبائنه کرمی ایله او یو یخچور.
- ۱۴ اشیا تک (تجریدی isolation) صرف تجرید abstractae در.

ایکمی باب

(اشیا تک او صافه دائر)

- ۱۵ ذات اشیا
- ۱۶ برشی او صافنده فضله برشی او طوعه اوزره تلقی اید طر.
- ۱۷ هر بارتک تصویریه کوره بر شیء حقیقتیک بیط بر صفت او طوعه اوزره تلقی اید طمی - dependent abstract
- ۱۸ بر صفت ذاتک (subject) نه غیر بر نه ده عینی در.
- ۱۹ بیط اولاد برشی نا صل تغییر حالاته مالک اول بیدر.
- ۲۰ الوان اها سنده عنصر مشترک.
- ۲۱ اشیا یا لکن بر حدود دائره سنده غیر ایدر.
- ۲۲ وجدانک (شور کم) حرکتی بیط بر صفتک غیر ایدر analogue
- دکلام.
- ۲۳ بیط او صافک معضل افاده لوله تمثیل اید طمی او طمی (هر بارت)
- ۲۴ اگر اشیا وارسه قابل تغییر او طالی در؛ نا صل کم روح او یله در.

بدیهیات عقیده دیگرین قضایایه کاتبه بیایم بونکر هانگی
 عقل! چیه بدیهی در لر؟... هر حاله داهی کانس
 نور د کلویم، بدیهیات عقیده نیک ال بسط صورتی
 اولان متعارف حصنه:

(متعارف لر هر عقل! چون بدیهی دکلام) دیدر که یک
 طوغر ودر.

سینر (اصول علم روح) نام کتابک برنجی جلونه
 بوکار چووه مثال کیت مشور، (برکوبرونک اضلاعی نیت
 عدیه ایله مقارنق نسبت هندیه ایله آرتار، بو مثالک
 و امثالک ذکر لایضدر.)

(صوکره بر وضور دو موغان دخی بوارد عاده در *Journal logique*)

کتابک مقدمه سده $(B+A = A+B)$ قضیه سی
 هابده طوغر و بر معادله در اما منطقه دکل! دیور

اوره قید اولونه چوه؟ صوکره (الواحد لا یصدر عنه
 الا واحد) کبی با کلمه قصه لر دم کیت اولونه اولیده
 سوره نیکه

مقدمات دن طوغرو نتیجه یی مبقار مقدر . فقط عالی الاطلاع
 طوغرو دریکه دکل مقدمات معلوم ؛ نسبتله ضروری
 اولان نتیجه یی استخراج دیکدر . شوتقدیره
 کوره نتیجه نیک صحتی مقدماتک صحته تا یوج بولوخسه اولویور .
 مقدماتک نفس امره موافقه و حقیقه مطابعم اولدوغنی
 کیم ونه تأمیده ایدره جلی ؟ . تجربه دکلمی ؟ .....
 شاهد تجربه نیک دائره کی حیاتدر . بوجه اگر
 مقدماتک حقیقه حوه و باطل اولدوغنی نظر الهیته آلتاز
 برقیاسی ساطک برقیاسی خطی دن قطعاً فرقی اولماز .
 ایتمه بو نقطه یی ، یعنی مقدماتک بالتجربه ثابت اولوب
 اولطامنه الهیت ویردکلدی اجموده حکمای سابقه دن
 بوتون ، اسپونالیند و هله قولاستقلد ، بالکن
 منطق الهیت ویردک یوزرغه ایکی بیلک نه منطق نظر
 تلففه ایتدیردی .

ماهيات تجار به بني اولاد محاکات عقليه تصحيح ايدہ جکدر .
بداهت عليه نك ده غلطات نوعندن برسي اولطم احتمال ويرنج

سلامت عه قولای قولای انیان ~~میجه~~ بلکه

عقلک سلامت و بداهت عقليه نك سوادنه انیان ذبیغ

اکلا سیکه جقدر . حالیکه بهر کنذی صاحب عقلک

قضایای بدیهه سنه ده ^{انجه} بداهت عه قدر اهمیت

ویره بیلم . بوکاده بعضی سبیلوار :

اولا - اعتقادیم معقولاتک مولدی سبیلادر .

فضلہ اولدوروه بوتون مراعات ذهینه مزده فکر مزه *procédés intellectuels*

عممتی خطاردن وقایه ایدن منظره - احکام اصلدی اعتبارله -

بیفولوری به استناد ایدر . لایتغیر ظنی ایندیکیز او

احکام تجارب انسانی دن منترج بعضی نسبه مجروده ده

هئیتة ادنی

عبارت اولدوغنی کبی انجه به الت استدلال اولطقون

عبارتدر . بناء علیه حقیقت ایله قطعاً مناسبتی یوقدر .

یا لکن موصول تجارب و یا خود معطلا اولاد هر هانگی

فکره بومسئله لوده
 دیگر حادیه بی بداهت صریح کی تلقی انجک ~~.....~~ هنوز
 اک جاهل اولدر که سده بولونجه دیکدر . اگر بز
 کونشک بداهتہ انیانہ جوہ اولسه افقده کتار
 طوغرو حرکت ایدن (!!) کونشک صحیحاً حرکت
 ایتدیکنه دیوکلر کجما کوهی لودکنه ایناغلرین
 بیایم باز معلوماتی برآدم؛ بوندره - کوردوکی کی -

اینانہ بیلمی ؟ ...

بیه ، بوخصولہ خلاصہ شو ادعای ایلری سوره یلیم که
 کتبیات
 بو تون ~~.....~~ علمیه مهور (حسی سلیم) خطا لری تصحیح
 وادینک آدم آدم ایلریله ملکن عبارت بولونمدر؛
 حق مستقبده ده رقیات انجوه بو واری بی تعقیب

بدریایانہ باقیلر آدنیغز طائتہ افافه
 ایتدیکیز قوتک بر زمان صوکره
 انظافانه ، یا قدیمز کورک
 بو سبوتون اصحلال و فنانه
 عوام ناسی کی - اینانقلمنز
 دوز کلیر . هالبوک حقیقت
 قطعاً بو بداهتک ضد نقیضی
 و کابیر ؟

ایده بیه جکدر؛ زبر احس سلیمک فطالتی یعنی او قدر
 چوه ، سلامتی - فیه فلسفه نظرنه - او قدر مشکول که
 الی نرایه بو بویه کیده جک و حیاتیاتک تصور لری

بونی بر غلطی اولی و ثانی اید و بدیه ، کونشی بداهتہ دلیل

کینر ملک ، کونشک ده عینی قانونہ تابع اولو و عینی بلیو مکون

ایلی کلیر :

بر کوزل یاز صباھی شک احتیام طلوعی بکلر کنی ^{بوی} بر صباحتہ

آئیم و تمام بداهتہ حسیہ منله سنده بکار لیل اولورده

لهنوز افسدن بلیر مکه با سلابان کونشی کونتره کوز

بیه اونی ده بر غلطی اولورده قبول ایدر دم و واکد کوزه

طالیر یلان کوندر متاکنده ، کوردو کم کونشک

قطماً فرقی اولدنی اریعا ایدر دم ؛ یلک ده طوغر و اولوری .

چونکہ فی الحقیقہ کوردو کم کونسه موقوع حقیقی سنده دکلا در .

انکار سیله وقت طلوعدن اول اقله اوزرن

گوردونویور ، فصل که صویه صوفد و غلن کوندرک

دکزه گوردونهم اوجی زاوی انکار نسبتہ اوز اقدہ گوردونویورده .

بو ایکی کیفیتہ بیکدیگر نیک تماماً عینی در . بر غنی غلطی عدا صباحتہ

انديکزي و براهتي نصل انظاره برأت ايدره بيله بکزي
کندو عقابني
هیر نره تلی ایدرک جنتکزه بوون بو شیلری اولیل

کینه بکدر؛ اگر از بجه دوستو مکه قابلی اولوبده ذکی
بر آدم ایه! بوجه اگر ساره جاهل ایه دیوانه لکزه
کولر بک و نره آجیه جقدر.

حقیقت نه طرفده صورارم براهته می؟...

دنیافراک نه سرقله دوندوکی معلوم!... بوفده کیوب

هرکه سولیک باه اینانیره بیلر میکن!... نره در حال

عکس اثبات ایچون براهت حسیه بی اراد ایدرک.

انکار خیانک الی معروف الی عادی مثال لندن اولجه

اوزره بو استظاره مبدأ ایدرکیم کیفیتی ساه تجریده

تخصیص اتمک هر زمان ایچون ممکن اولدوغی جمله ال

زیاده قوه اقصایه بی حائر هاد نادن بری کی تلی ایدرز.

با عنایتی برافندی . غایبانه نکدهای مستثنای
 سایه سنده با سلا بیان اصول تجربه ، آلات رصدیه نک
 ده از زمان ایچده تکملنی تأسیسه ایندی . او آنه قدریا لکن
 هوای ظاهره نک سزادته مفتقر فالان معلومات فلیکه
~~ساز~~ ~~تدقیقاتی~~ او مولن بر درجه ده توسیع ایندی .

مطابقت تجربه نک ترتیب ایندی *donnees de l'experience.* مقدماتی استدلال

استنتاج اولونان قوانیه مجردة اعتقادات سابقه
 قطعا ~~ساز~~ سیلوی ، سوپوردی . بوکون ، هر طرفی
 احاطه این فسترا لانتاهیه ده (کوک) نامه هیج برشی

اولا ریفی حقایقه مثبتة دندرز . ~~ساز~~ ارتقه فنون ،
 بطایع سلسه سماواتی بیقوی . شیمی کوکلر ، انجوه بعضی
 شرایه جولانگاه خیال ، وقبه مینافا ~~ساز~~ بر مایه مقال

~~اولم~~ ~~ترک~~ ~~ایندی~~ اولوعه اوزره طور وپور . فقط شایان

رفتد رکه ، بو ~~ساز~~ دوره کلنجی قدر بوتون انسانیت ، علما سیله حکمیله

(طغوز افلاکون دم اورورکم) البتہ ہر سین زیادہ و ہر

سین اولیٰ حسی سلجریہ، طبع متفعلیہ اعماد

ایدر لردی. بوکون نہ میلیوندرجہ انسانکی بواقفادہ

تابع بولوند و غندہ سبہ بودر. او حالہ بز، ال

انجہ، اک خامی مائی ترقیہ و شاہدہ حضور

سلامت حسی و استقامت طبعوز دن بودرہ افضلہ

بجٹ ایدہ بیلک ایجیدہ ہانکی بینہ یہ گووہ نہ بیلہ جکر؟

ارضک کر تینہم، معلوما تہ آدملرہ بجٹ ایدک و تریف

ایدک کہ سز کرہ نک بو نقطہ سندہ آیافہ اوستی طورورکم

ایاقلرکزک آلتہ (antipodes) لکرکز واردرواوتلر

باسہ آشاغی طورورک، ^{اوپر}بورورک و فقط بز کم کی آیافہ

اوستی کر بیورز صہا نیزک. اوت بو بلہ برشی سولیکر.

کورہ جکرکز کہ سزی دیوانہ فرضی ایدہ جک و حسی لیم

فارشی فصل اولوبدہ بودرہ غریب و باطل فکر حاصل

بو باده حکم ویر ملک ، بیقو لوزی نیک بو مباحثی

لا یضیله تتبع ایتد کوره صوکه قاز اینله جو صلا حبله

اوله بیلر . مو مافیله ~~بعضی~~ بعضی ضاللا واردرکه

منتسب علم اولیا ندر بیله مفا سنی قولای قولای

اکلا بیلر و بز فکر قطعی حال ایدر بیلر که انسانیت

سلامت طبع ادا عا سنده اصرار ایدر باره دائما ظواهره

الداغنه ~~و~~ و بداهت صورته تلقی ایتد کی غلطات همیشه

موضی حقیقت صامتدر .

بقیه زمانه کلیمه قدر عوام ناسی وکل ، ادوار سابقه نیک

ان ~~ممناز~~ ممناز علماسی و حکما کی بیله کو کلرک وجودیه

قانع اولمادی . حتی افلاک تم فرضیه باطله کی لا اقل

بیلک بیوز سه مدله - بر حقیقت اولدور - فیه عالمه

رواج بولدی و انسانیتی باطل و اصل بر اعتقادوه

فلسفہ زمینیہ نمایان اعتماد بر شاہد معادل دکھدر . ظن
اولو نما سیدہ لکہ وجدانک شہادتہ اعتمادم یوقدر .

بالعکس نہایت امرده بوتون بیلدیکین • شیلرک تحضیر

مالهتی ایچون فطاس وجدانک • شہادت اولو فغی کی

بدایتہ امرده ده معلوما تخره اساسی وجدانک مدرکات

ابتدایہ سیر؛ فقط ایلریده کوستره حکم کہ

وجدانک محتویاتی تحلیل ایوب ذاتی اولاندی

کسی اولاندون فرجه ایدہ بیلجک غایت کوچ پر مشلدر .

فصل اول در وجهان ، بلا تحلیل واسطه ، کائنات

على ارف *immédiatement*
فنی زاره . .

خارجیه ایله تماس ایدرک حال ایندی مدرکاتی مکتباً

سابقه سنه قیاسی ایتدی که اوندره بر مضایره من . حتی شور

Mill! Propriete Prim
کجه یوقری بیله ایتدی

پیدا ایدر من . دیک که سلامت طبع وحی مشله کی

اوقدر قولای کدی ره بیلر بر دعوا دکدر .

ذاتیه سے دائر پیدا اولان بعض ظنیاتک تولید اتریکی
 فرضیات باطلہ دن عبارت ابکی بود لو اعتراضات
 برقیعت نسبیہی حائر کی گورونہ بیلیدی . فقط بوکون ،
 خصوصاً (دهی وید هیوم) و (بارقلی) دن بری ارنہ
 بو اعتراضاتک قطعاً حکمی قاطعاً مدر . فیزیولوژی
 ایله برابر سیتولوژیک ترقیات متوازی ہی و جودان
 عالمنده برهوه حقا بوه نسبیاتک انکشافه باردم
 ایدی ، و برهوه فرضیات باطلہی بوتون بوتون دائرہ
 علمدن - بردها کلمه ملک اوزره - سوردی بیفاری .
 بومائلی ، مقام مخصوصه ، کمال دقت و اہمیتہ تحلیل
 و تبوی ایدہ حکم زمان - حکم عدول اولان - فنک
 دلائل مرتبہ سنی دہ البتہ عمرہ ایدہ حکم . کورہ حکم کہ
 ہی سلیم و طبع مستقیم دیکمزشی بھیج بر وقتہ بو

لکنی بو طرز زلفی به دره عیالای عیالی ای دینگر بولونوبور .

ایلمی بقولای سبوره دن بوسه چیسو نك دستور ادعای

ایلمی سوره رك در نیلورک

لا یق بر اهد و کل ، لطیفی تا شیعه کی بر غلطی در .

بداهت با جمله هوای سلمی و طیار مستقیم اصحابك

حنا سیراسته ، قناعه معارف اولان بر حقیقت

باهره / وجودینه ، ذاتن غیر دلیل اوله مدعی ایچون ، برها
در کمال علم عنین سلمی ربه و بناؤ علم بولون

انساندرک علمی بو نقطه دره متواظی در . کونشک بداهت

ینه هرکک اعتقادی

و هواری کی

ایسته بو خصوصیت توجیه اولونه بیه جک اعتراضاتک ای

قطعی المفاد دستوری بو اوله بلیر . حالبوکه بو اعتراضاتک

وامثالک بو کونگی ببقولوژی مساه سنه قطعاً حکمی

فالمدر . واقعا ببقولوژی هنوز روحک طبیعت

و اینها در دستوری اوله طبیعتیه

مصلیٰ بولیمو جودات - سو و روغنی
ظہور کہ ظہور استی - مخنی سه با اولی
جان جان - بطونکہ زبان اولور
جاننی برجد - صفا تکر زمانہ ایجرہ زانک
جاننی بویکہ کور مکلک - بوسوز نقد
بصیرتہ بصیر - خوداری کورور
بصیرتہ بصیر - بصیرتہ بصیرتہ جان
انار حنہ استقدار - او جاندر جانہ جانی یقیہ او طسہ اول فرضا
بیلور کشف صفا تیلہ اولر کیم عیالی - او جاندر جانہ جاندر اولور کاشہ سیرا
بو کور مکلک - رأیت اللہ او قورظہ او نور غایت تقوا
ز صیہ و آسمان دور زمان عیالی سنیہ - اوز کور غیری بو قدر اوز، اوز کور کور کور عیالی
شو جانیم حج اضدا ایجرہ اثبات الہدی ذاتہ - کورور کیم حار غنہ ایجرہ ایجرہ ذاتی بقا
عصو قلبہ - سزا حسیہ او قورظہ
ظہور جذبہ اول - رأیت اللہ دیر بکل سہادی بقیل استرا
قیانیم صحوہ کلک - او کلکدہ کیدر سیم
نہ کیم نفی الامرہ - انا الہادی
ظہور قدرت - دردنگدہ زبان ایوب بولاری ایلمو افشا
کزیرا سہ حق - صیغاری قطرہ کور کور بی پایان
وی ناقابلک قلبنہ سوزی -
نظر قبل جانکہ جانکہ - نہ جانب غالبہ ایسہ جانکہ جانکہ متری جاننا

او گوندری

+

تصادف قیلمدن بر کیفیت ده دکلر؛ چو آنکه اوچ میلیون کره را که صوبه
صوق کره، اوچ میلیون کره غنی حادثی مشاهده ایدر بیلر مرکز

ایده بیلر مرکز؛ و تصادف فی بر عجبیه بیه اولسه ینه دعوا فرک

ماهیتی اخلال ایدر فر؛ زیر اسسزک شاهد اولدوغنی او

کیفیت عجبیه بی تریف صدودنه ینه. حالا اورا زده دن عبقارده.

بوهارنه، ~~هوقه عبقارده مطابق اعتدالیکه~~ ایستمد الکنک ال ~~منا لرون بری در~~. فقط عبقارده
واضح

دی بیلر می ز؟ ... صیریفک حقیقتاً قیربیه اولدوغنی اکللامه

ایکیمه لیمان / صودن عبقاروب کیفیتی تحقیقه اتیک کفایت ایدر .

وبونک دائما - عینی شرایط تحتنه - وقوع کلیر بر کیفیت

عربییه اولدوغنی اکللامه ~~شیر~~ شیر (+) ~~عنه لافزده در~~

فقط نر بجم طرز تلقیمه اعتراض ایدر جک کر، و - ایکی

قولاً تیقلدون بعضی عیبونک دستور ادعاشنی

ایلمی سوره ریک دیه جک کر که [بو، بداهت دکلا،

طبعی شایسته کی بر (غلطی) در؛ بداهت بوتون

هوای سلیم اصحابنک ~~ایضا~~ اتفاق حسن و توافق علم

ایله حقیقتنه بالظ شهادت و وجداناً قناعت ایدر کلری
حادثاتدر. مکانک، زمانک، جراتک ابعادک اجسامک

حتی او قدر تصادفی و اتفاقی

بر حادثه دکلر که بوکون اسبابی

معلوم در. انکار جنبا

قانونه باغلی بر حادثه طبیعی در

بوراده (dange) نیک بریم

(remarque) ی ذکر ایدر جک

که بو حادثه بر حادثه در تاریخ

مشهور نیک ایکنی جلونیک

نوظهرنده در صایرم. فیلسوف

مومالیه؛ بو حادثه اولدوغنی انکار

قانونی کشف اولدوغنی دیسوز

زانا ضیمانک انکاره قابیلی

اولدوغنی نه بو حادثه وقوع

کلیر می زده قانون اولدوغنی

صوکه موقعه ذکر ایدر

بو اسلوبیده کیسه جک
اولدوغنی ایله نفس صورتی جک

discursif sensualistes

وجودیه متفقاً شهادت و وجداناً قناعت کلری

(*) بوراره براهت تغییرنی زمان حاضر فیلسوفان بیک تلقی ایندگی معنا

ایله قوللاندر یعنی - فلسفه مرفعلی - اکلامتر صاندم .

هوللا زمانزده براهت تغییرنیک ساهم شوی توح ایتیم ، و
براهت حبه و عقیده ده تضمن ایتیمدر . حالبوکه قیل قرحه

یارانه سوال سیکلر بو تغییرنی تخصیصی ایتیمدری . اولد نظرده

بدریهات ، اولیات عقیده و اولدک تحت حکمنه بولمق قضایای

فطریه القیاسی ده عبارت ایدی . براهت حبه بدریهات

دیه تفریبه ایدرک و عرف (intuitif) اولان حییات

باطنه مزه رضی (وجدانیات) دیرلردی . یالکز بو اوچونجی

مقول معلوماتی یعنی وجدانیاتی عرف شخصی عد ایدرک غیر

اوزره حجت اولرور اقام ایدرک مز دیرلرایدی .

بو اوچ صنف معلومات اولدک فکرجه بوتونده علوم کسب مزک

حق علوم دینه مزک سرهای قیامی ایدی .

شرع موافقه برنجی موقوف در رنجی مرصدی علوم ضروریات

اثباتی صدورنده در . اورادنه نقل ایتدیلم شوباریم لریوقاریکی

ملاحظه شی ایضاع و اثبات ایدر : موضه اینجه کی وزلر قاضی عصبه الایلی

ما باقی تاری سیدکدر . (المصد الرابع فی اثبات العلوم الضروریه) ای بیان بوتراو

تحققها والر د علی منکرها ولا بد لنا من ذلك ؛ (از الیه المهنری)

فان العلوم الکبیه من العقائد الدینیة وغیرها تنزه الیه وهی المبار دی اولی ولولاها

لم تحصل علی علم اصلا . (وازا تنقسم الی الوجودانیات) وهی الی نجدها اما بنفوسنا

وبآلاتنا الباطنه کما کننا بوجد زواتنا وحقنا وخصنا ولذتنا والمنا ووجدنا وبعنا

(وازا قلیله النفع فی العلوم لانها غیر مشترکه) ای غیر معلومه الاشتراک یقیناً (فلا تقوم

حجة علی الفیر) فان ذلك الفیر رجالم یجد من باطنه ما وجدناه . (والحیاتیات) ارادیهات

ما لیس مدخل فیها فیتناول التجربیات والمتواترات واطمالم الوهم فی المحسوسات والمجسیات

والمطالعات . (والبدیهیات) ای الاولیات وما فی حکمها من القضا یا الفطریه القیاسی فهذان

القسمان اعنی الحیاتیات والبدیهیات هما الصمده فی العلوم وهما یقومان حجة علی الفیر

اما البدیهیات فعلى الاطلاقه واما الحیاتیات فاذا ثبت الاشتراک فی اسبابها ؛ اعنی فیما یقتضیه

مه تجر بقیه او تواتر او حدسا او معا هده .

اختلاف نظر، دها مباحثه نك منثاً نقطه سنده با شاد زنی اچیم،

زمینه ● معارضه ده بروضعت متقابله آلان

طرفیه آکلا شردن ایشه کر بیورلر .

دیك اولویورکه او تفرجه با ایشو سبب ^{بداهت حسیبی}

حقیقت مضه طنز انجك ^{کبی فاحش خطایند}

نشأت ایدیور .

ایچونه بوراده راستطراقاچی سی آچونه

اولیه ایه اولابوخطای تصحیح انجك مجبوریتنه بم

بقاظم ^{صورت} بداهت، مضه حقیقتیدر ؟ ^{تحقیقه}

مثال اولورده
آریم :

هرکس، ~~هرکس بوغلاز ایچونه~~ بیه جای قدر عادی بهادری ^{طبیعه} ~~طبیعه~~ ساکن بر باز صباچی، راکد و برافه ● دکره گوند زنی طالدر و بده ~~طبیعه~~

مشغول اولور ~~طبیعه~~ شو بالقی به دقت اید بکنز . ~~طبیعه~~

صویه صوت دنی صیرغره ده با فک : سطح بحره محاسی

اولان نقطه سندن ^{قیرلجه} ~~حاجت~~ کبی کورورکنز بو او قدر

بدیهی کورورکنز که، تشکیل ایتدیکی زاویه بی بالفعل تقدیر

بالاتر کوره ما سه اولدوغم بعضی

ایدیورم ، و قوعنی ~~...~~ حادثات ما حینه نیک

حقیقته بیه اینا نیورم . استانبولک ترکلر طرفون

فتح اولوغسه ایدیکنه اینا نیشم ، قهریه جامعناک

وقتیله روم کلیسیای اولوغه بولوندوغنه قنا عتم

کبی !... هر کونکی حیاتی طولوردوران بویکی وقوعات جزئیة
شهادت ایدرکه عالم حسی یه قارشی ~~...~~

دیجک که نیشم دعوام بداهتی انکار صدردنده دکل ،

اونک ماوراسنده ویا خودضمنه در . به بداهت

حیی دن قطعاً شیره ایچیورم . فقط جملد مزجه

بو حادثاتک لدیناتی نه اولم بیلده؟ مسلم اولان او بداهتک ، (حقیقت) ی نه در؟ بو ظواهرک

باطنی نه در؟ بو کوردونوشک ایچ بوزی نصلدر؟...

دیه صورویورم . سؤملک موضوعی بجا جواب اولمازکم

(کونشی کی بدیهی) بر دلیل ایله بی الزام اتیک لازم

کلیله و بوده **منطقاً محمه** اولم یلیم !... ذاتاً به او کونشک

حقیقتی صورویورم . وقوع کلپور

اکلا شیلورکه اصل بو نقطه ره سؤتفرم ~~...~~

فقطاً در کونشی و در کونشی

فرض

انچه مکره می شود دو ستمدن بر به سوزله شیورز .

ساعت او ~~در~~ فی یکرمی سه کجه و ایوریه استانبول

انچیک اوزره بیک اکلہ سنده بولوسکی قرار لایدر یورز .

ایرتسی کونج و عدی در خاطر اید یورم . وقتنه و ایوره

یتشمک اوزره ساعة با فیورم ؛ قوشو یورم . بر صاف

قطع ایتدیگی کورو یورم ؛ بونک اجمیه بر زمان حرف

انچه اولوفنی ده سی اید یورم . اکلہ ده دوستی کورو بنج

طاینورم . بوتونه بوتجه بر لم اثبات اید یورم او آدمک

وهورینه و هویت ~~مکانه~~ معناه سنه (یعنی فی الحقیقه عینی

آدم اولدوغنه !) اینا یورم . زمانه ، مکانه ده

اینا یورم . فضله اولدوغنه بعضی احوال دخی تضاد اید یورم که

زمان حاضر ~~داخل اولان~~ بر طاقم هادماندن

زمان سابقه جریان انچه وقوعاته استدلال ~~در~~

و جدانیات ایس ، غیر اجمیه مایه الاحتجاج اوله مان .

او صلاحیتدن بری در . ^{فنه} حالبوکه منطقه کلیا

بی خبر اولان غلوه دائما (ضیای حکم بداهتی)

اکثر دعواوه الی قوی ، الی ملزم بر برهان

منطقی [●] اولوه اوزره ایراد ایبرکه جائز دکلور ،

زیرا بو کیفیت ، هیچ اوله بر حقیقی حائر دکلور . (*)

اونده سوکره بنج سوالم او دکل که !.....

ضیای حکم بداهتی حارنات [●] مقوله سنده در ^{عقل} به ده شعور صاحبی بر آدم اولوه حیثیله ، بیورم

کوشی واردر .

داینایورم که ، اطرافنده طولاشان بیوجوقلم [●] اقربا و خویشا [●] نم

به نصل وارسم ، اونزده اوله چه واردر .

وجود در . [●] هو حیه ایستایورم . اونلک خصوصات ذاتیه و احتیاجات

حیاتیه لرینه متعلقه اولان الی اهمیتر ، الی اوفعه

سپارده بیله وظیفه [●] مه کمال انتظام ایله

نقیدم ^{بالفصل} اثبات ایدیورم وارلقارنده قطعا [●] استباه

(*) چون شوارت میلک منطقتیه برنجی بادن ، شرح مطالعون کنلک ایلاک صحیفه کردن بود عوایی نایید ایچوره استمداد ایدیله چکر . حاشیه اوله اوله !.....

کوشی حقیقتی حارنات
او فایده ایستایورم . موضوع حقیقتی بیله ایستایورم حقیقتیه

اولو ارعاسنده بولونان بر چوه كشيده بيله، هنوز

حقيقت وجود) و (نفي الامر) بچكزنده صحیحاً

فلسفي بر نقطه نظر بولم ماملر و بو وادئ استقصائده

الجات ضروريه بيله

وجهه غريبي حقيقتيه ايده مدكلتي كسي

زندان ~~...~~ و سياه تفكر كه نه كجا سله محاكه نصيبه انجني لازم

كله چكزه لا يقضيه مطلع اوله ماملر در .

بوضلااته سببه ~~...~~

عجبا، شو كورد بكم و ايجنه يا شاد بقم كاشات،

سائل لدينه نك ها نكي زمينه مناف

ده موضوع اولو غني لا يقضيه

بيليم مه لر بدر طن ايدر م .

نفي الامر ده كه بويله مي در ؟ متقلا موجود ميدر ؟

بوظنه قوت مه در كلفه ~~...~~

كوبيا حيا تمدن و بنا عليه و جدا غدن سبه ايد بورد م كجا عكسي ابات ايجون
ديد بكم زمان ها بكا (كوني قدره بديهي) بر دليل

هدف اولو غني تعريفاتك شكل

وماهيتي بوظنه قوت وير بورد .

بني منطقي روه الزام اتك دكل بكا بورد به معلومي اعلام اتك در
كنيمك ، بي منطقي ~~...~~ وجهد الزام اتك

بورد به معلومي اعلام اتك در كه

وكله ~~...~~ نيم سوا ملك ~~...~~ كشيده غافل كشيده هنوز

وقوف پيدا ايد بيله مه مه اولو غني ابات ايدر ؟ او قدر !

بولونو غني اعلام اتك

طن اولو غني قدر

اولو دليل ~~...~~ منطقي دكلدر ؟ زيرا كوشك

ذاتاً

وجودني بكا اشعار ايدن حسن ، بر امر وجد ايدنر .

بوضلااته سببه ~~...~~

تكميل

محترم فرید ملک افندی

مکتوبکزه هنوز جواب ویرم و یکم چوه متأسفم فقط معذور ایدم. ذاتاً چوه چاشمخده بیک
پورعونه دوخسه اولاد کوزلر شدنی کوشه ضیا سنه بو تو توه بو توه راحت اولدی و بالفزوره کتاب
وقلمه اشتغالده قطعاً صرف نظر اتمک لازم کلدی. صوکره ده عزیز دوستم موسیو نه لفته یادی زیارت
ایده بلیک اچونه بیرونه کیده م دم، کندسی صیوم صیوم استانبول کیده کلدی اچونه، تکرار تورکیا سیاحت
اتیمه اولدوغنی خبر اتمه ایدم. بو سفر عودتزه فقیر خانه منی دونکی کونه برالکی دوست ایلم زیارت کلدی
فقط اوده کندی و اثره سنه مهم ایتمک مقید اولدوغنزه طولای بیه اوده دقیقه قدر قالم بلدی و همانده
اوتوموبیل ایله هب برده حرکت ایتدیله. به بیرونه بیرمی بیه کیلومتر و اوزاقده بیرمی بیه غامه ک
برهبر اکویده او طوره حده ایم. خدیجی قوللان ما دینیم اچونه ده هر صباح ارزاقه تدارکی مجبوری ایلم
بیه کیلومتر و اوزاق اولاد چونه قصه سنه یا یانه کیدی ب کیلورم. عمر ملک یاری بو بوغون لقله
هدر اولور. برهبر ده یازیلورم وار. بنا علیه برهبر ده کلمه مکتوبلره ده جواب ویرم
حتی ها تله مکتوبلرینه بیه. بنا علیه نرک نازک مکتوبکزه جواب ~~باز~~ باز مقده بو توه کیکه
طولای بی البته معذور کورورکنم افندم.

قاموسی فلسفی باشلامه اولدوغم چوه بیجانم. عمر می بیارت چوه اولاد بو قوم مانه اثری کیمک
اچونه یازدیم بو صول زمانلره چوه دفعه ووشوندم. طبیعی تورکلر اچونه بوایش تشبیه ایتیمه ایون.
کنن بو کوه، نرک کی اوج بیه صیمی دوست مستقنا اولمه اوزره بو توه تورکلر، نیم شخصه باشقه
بنده وارسه اونی حد ایتورلر. بالکن بی ایسته بیورلر. بونی بیک ای بیلیورم و بعضاً کندی کندی
کولوروم، فقط عزت نفسی تطمینه و عرفانه عالمنده کندی غیر خله فازه اتمه اولدوغم سماک عد
امتیاز بی تأمیه اتمک اچونه باشلامیم ایتی بشر ملک نیتیم و آرزو سنه ایم. او غیر تله ان مهم
بجملر بی ان اول اورطیم قومیه اوزره یعنی اصطلاحاً مانک الضیارتیمه باقیمه ره چالی بیورم، کن
ایسته ویکم شطلره کوره تورکیا کیتیم د کوره باصدره جوه دکلم. بو حرب بشتیک بره
ایریم نی بکلیورم. او وقت بلکه زمانه دهها مساعد اولور و هر کسی ایسته دیکنی کیم بیانه فکر و رای
اتمک حقنی اعزاز اتمیه بولور. بو ~~مدنیت~~ مدنیت و حقیقی ده موقراسی شطلری تحفه اتمیه
عودت اتمیه حکیم و هیچ بر اثر باصدریمیه جنم. یونلکه یاره اچونه و شهرت اچونه ~~باری~~ باری
یاز میورم.

عکس تصویر ایده من، چنانکه اطرافش احاطه آید

اشباع مادی، تکلیف ایجابی (بداهت)، ~~و غیره~~

برطور تفکره مانعند.

~~و ملاحظه کائنات حضوره سرزده هیبت لولایی~~

لکن فیماوندر ایچون محض بداهت دلیل کافی اول مدنی کی ~~بود~~
~~انسان تفکر، طبیعت جامده به بر~~

انچه بود کی اول به استناد آیدن ملاخطات دخی جواب کافی اولها از
بر مثال ایله مشله ~~است~~ ~~گور و یورکز که بر~~
ایضاح ایده علم: فرضاً شوراده بر یور تقال

شکل محضی ایله محدود و معینه در. ثقلی، رنگی، رائحه کی، لری

و سایر بعضی اوصافی وار که او ~~نیرک~~ دلالتی

ایله ~~و اولی~~ ~~اشباع~~ سائره دن،

مثلاً بر افاجدن، بر حیواندن قطعاً فرجه و تخمین
یعنی خارجه برهوتی متخفه ایله مستقلاً موجود اولوغنی ادرالک اید یورکز با
ایده بیلیورکز. بو فرضیه عاکلردن اصلاً اشتباه

ایده میگز. اوله دکلمی؟ ...

فقط برده کیفیتی - اک زیاده اعتمادیکزه نظر

جراحی حتی فروردی مهتاب
بر بر تو در کوردی جام کریم
دولتله ایریجی خیل و ریام
یا همی صداری جانم طوقوزی

بوزکره ~~منجراته~~ ^{باقه رصه} اولکدن قطعی بر جواب ویره جا

و: «^{او} کما شیه واری؟ گونسه انکار اولنه بیلریمی؟»

الغای ایدره جات در .

علم لرن جسته

کجه سوزلرله یعنی بداهت ~~سببه~~ بی برینه

صریحه اولر رصه نظر تا ملائزه اقام ایدره جات ، و

بونظله دعوانی اثبات ، سزیده الحکات الجسه

اولدوغنه ذاهبه اوله جقدر .

شیمی به ادعا ایدره بیلریم که - مباحث فلسفه ایدره

الفت انجاسه اولمه شیطله - بیلریم بوشی

یوقدرکه بومسئله قاروشونده باشق درلودوشونده -

یوقسم علی العاده ^{وساطت} بیلریمه !... همان هر کسی هواسنک ~~لا اله الا الله~~

و ~~شاد بیلله~~ ادراک ایدره بیلریمی عالمت

نقضی الامروده ده بو ^{شکل و صورت اوزره} ^{وجودینه} اولوسی ~~قائدر~~ .

کائناتک استقلال وجودینه ^{قطعیاً} اینانیر؟ ~~کائناتک~~

کلنج ، اوکا

نفس الامرده ده

Nota.

کائنات خارجیه فی نفس الامرده ده
کائنات خارجیه فی نفس الامرده ده

بواجبیت و طعناتک ماهیتیه بیقولوزیه کی تحلیل ایدیکم مضمیر و غیر مدبر
براعتقاره استناد ایدیکم تحقق ایلر . فی الحقیقه بیک بیط و بیک آئی

و ضروری بیلدیکم فعل ادراک
acte de perception

و نیز او طاسه

کوتلک

کائنات خارجیه استقلال و وجودیه اینا غرضی شکر و درون
نفس الامرده ده

نیه و ارا اولجه

کلی و صورت اوزره ~~نفس الامرده ده~~ ~~نفس الامرده ده~~ ایدیکم
بویابده کی طعناتک ~~نفس الامرده ده~~ ایدیکم

صمیم روحخنده

اولونوز ~~نفس الامرده ده~~ مضمیر و اعتقاره استناد ایدیکم تحقق ایلر که اوده نیه
و جدا تخریک ندای شرادتی در ~~نفس الامرده ده~~ آئی و ضروری

اولوم وقوعی جزم و تیقه اتمکده اولو و غیره (فعل ادراک) بیک بیط

برکیفیت طبیعی اولو و غنم حکم ایدرر و اوندک ایچون اطرزله طوتوب کوزفرزله

کورد و طاسه یا هم سنک ^{استقلال} وجودون شیره ایدیکم ماعداء، حدزات

رضی بو صورت و بوی ^{هیت اوزره} بولوغسی لازمکله بکنده قطعاً ترده دو شکر

حقیقت اینا جمنه بودریم
یعنی بزه علم بقیه افاده ایدن شرادت و هدایه نزلت تحلیلده (ادراک)

فعله منجر اولور؛ و اونی بیک آئی و ضروری بیلدیکم ایچون بالذات بد برای

برکیفیت کی نفس ایدرر و ~~نفس الامرده ده~~ حقیقتیه هم شیره ایده مدیکم ایچون ~~نفس الامرده ده~~

ترقیه ماهیه کر سیمک رضی خاطر مزه کایم ~~نفس الامرده ده~~ کائنات محیط ایلر

و جدا تر آره سنه و اطاولان هوا کزله بر آن غیر منقسمه و ضروری اولور

اشباح مادری ادراک اتمکده اولو و غیره شور فر واردر ایتمه بون

کافی کواورز و تعریفدن متغنی بولورز

بودیم اعتماد و امینله بویله بر مسئله ده رأینی کوب آنان
بر لفظه فایده ده امرات الحاصله آدمک مراقبتی تحریک
و اعتقادی تشکیل اتیان صورتیله بر سوال دها وضع
ایده بیلر:

فی الحال

دنیا و ما فیها کندینه شکل و صورت اوزره تجلی اید یورک ، اعتقادده
نفسی الامرده ده عینی شکل و صورت اوزره ~~وجود~~ موجودده بوکا
قطعا اینانین

ب- بگوئی مفاسله - انسان اولونجه قدر نه کی صفات ترقی
کیومسه اولونجه و نهایت نه کی عوامل و ایجا باندله تأثیر ایله شیوگی
مرتبه کماله ایره بلیسه بولونونجه تحقیق ایتک ایچونه بوجیه لری
باز میورم . بگوئی

کائنات حضوره ~~طرح~~ - انسانک مبدأ و منشاء دن بحث اینجه حکم ؛ اونک

یعنی حقیقتاً
بگوئی مفاسله انسان اولونجه قدر ~~درکات~~

نصل اولوسه باشلا بوبره کلمه تاملده ~~ایرله~~ مه اولونجه و نصل اولوسه
فلیه دن ، قدم قدم ~~درجات~~ عالییه ~~ارتقا~~

ایده بلیسه اولونونجه تحقیق ~~ایچیمه~~ بوجیه لری

باز میورم . بگوئی ~~کماله~~ ^{قابلیات} نییه ^{علمی} بلیسه برانسان ،

نظر اعتباره ^{فکر و نظر} الیورم و اونجه ~~آز هیوقه~~ ~~استدلال~~

د بونک منشاء تاریخی واردر
فرض اید میورم .

بویله برانسان ، کنذنی بیلدیکی آذن اعتباراً ، بر

کائنات محیطه ~~ایچیمه~~ بولونونجه ~~هی~~ ایتیمه

اولم جقدر . ذاتاً کنذنی بیلیم سی ، کنذنی بشق

~~تاریخ~~ ~~تکاملک~~ بوسواله جوابی

شور حاصل ایتی ایله باشلا . فی الحقیقه کیفیت ادرال ،
بوفورم و جدانی فی استمار ایتک قابلیتیه عبارتدر . (*)

بویله بر آدم ~~کماله~~ ، اطرافنی احاطه ایدن اجتماع

(*) ایرله بر باب محض ایله بوسواله منزه بحث اولم جقدر .

علی العاصد و شونه بر آدمک - حقیقتاً
ایشا مسئله سنه فکری نه اولم جقدر ؟
بوجیه بر ایتک عالم ایله اجتماع
طوری در ؟
طبیع مستقیم عقل سلیم و هی صحیح مسئله
بگوئی اموات ایله ~~فلسوفانه~~
ملاحظه کنزه دن باشور ؟
صورت بر ایتک ~~حقیقتی~~ در ؟
بر ~~تفهم~~ ~~و~~ ~~ای~~ ~~استدلال~~ !
تفهمی ازاله مقصدیه بر انتظار
مسئله اصلیه و وضعیت فلسفی
ماخذه فلسفی بوسئله فی نصل
یعنی اید میورم ؟
اوله ایب اساس مسئله به شکل
طبیعی ویره طم ؛ صوکره تفرعاتی
تفسیر اید طم . صوکره ره موقع
مباحثه به وضع اید طم .

تاریخ تکاملک بوسواله جوابی
تا و .

برنجی باب

۱ کائنات حضوره انسان .

۲ حادثات رموز قیامتند انسان اونتری تفسیر ایدر .

۳ دو حضور هکچو و هکچو تفریحی ^{علم الالهه در کتب}

۴ (حقیقت اشیا) مسئله نده ^{آدمک فکری نه اولی بیلی؟}

۵ تنی صمیم علمانک و مدققینک فکری نه اولی بیلی؟

۶ آمزات المسأله فیما و فیما ^{مذاهب علمیه زده دمه باشلار؟}

۷ برهت عالم ایله احتیاج طوغر و میدر .

۸ بر سو تفهم اولو کولک ^{برهت صورت} ^{مفنی حقیقتی در؟}

۹ سو تفهمی ازاله مقصد یله بر استطراد .

۱۰ حکمای سابق و جدیدانیات ، حییات ، بیهیات و صحت علمده

۱۱ درجه و توده و قوتلی .

۱۲ طبع مستقیم و عقل سلیم و حسن صحیح مسئله کی .

۱۳ زمانه فلسفه ^{خبر} مسئله ^{فی علم اولی} فصل تلتقی ایدر ^{بیتقولونیک رأی و حکمی .}

۱۴ اولیله ایل مسئله نیک ^{علمه کیشی} ^{اولا}

شکلنی تعیین ^{استیکوم} صوکره موقو مباحثه؛

وضع ایدر ^{ایده طره} ^{زیر حله چاشلم}

نهایت باب اول .

حادثات حقنه عام ناله
ظنی .

سو تفهمک اسباب تاریخی

لیسیننده بری .
و فطایه نیک
ظنی .

mind paralyses the Will; the mystic then falls in that fatalistic inaction, and disinterestedness or indifference, which we call quietism; but he earns that undescribable peace of conscience which is the ultimate desideratum, the only wish for a ~~man~~^{sensitive} man ^{utterly tired with painful thinking, and worn out mentally, morally and physically.} the former greek philosophers — without being mystics at all — were seeking for the highest happiness in what they used to call (ataraxia) and (adiaphoria) (*)

They were ^{also} — I presume — very much tired of thinking about the true happiness, ~~they~~ (eudemonia — as they called it —) which they considered as the principal aim of life. they could never realize it.

So the mystic tendency of the mind is — in my

humble opinion — the symptom of ~~the~~ lassitude when occasional; ^{a (coup de desespoir)} it appears after an irreparable Calamity; of despair when suddenly and a symptom of decrepitude. But ~~there~~ is also manifested as a psychosis — as an abnormal disposition of the mind — which is very contagious; it was epidemic in Galilee before Jesus Christ's birth; In the 13th Century or extenuation most often.

Young ~~and~~ persons in quite normal conditions of health, young
 and vigorous nations have never manifested in their period of
 growth, any ^{sign} ~~stigmata~~ of such a debility. (On the contrary the pre-
 sumed occasional causes which ~~make~~ ^{make} worn out and degenerate
 people to collapse in mysticism, procure to energetic types of men
 and nations many stimulating pleasures ⁱⁿ ~~for~~ activity. To try
 to overcome the obstacles and difficulties ^{in the struggle for} of life, is the source

of
~~On the contrary~~ energetic types of men can find many stimulating
 pleasures ⁱⁿ activity. To overcome the obstacles and difficulties in the
 struggle ^{for life} is an invigorating sport for them. On the contrary the
 worn out nervous system ~~is~~ collapses easily. Mysticism is something like
 that. Its physiological cause is the extreme lassitude of mind I suppose.

Almost all the civilized Europe and the near east was stricken by this epidemic.
 According to the opinion of some prominent sociologist this epidemic of mystic emotion
 ought to have prepared the ^{favourable} ground for the birth of revealed Religions.

Preliminary considerations and discussions.
Do not confound the Universal Nature with human

(1.) The phenomenal world. ^{nature is the most unscientific error.} What Nature means?

The world as it appears to the observer. — The most evident and universal fact observed ^{in the universe} is the continual change ^{continually, but} What the real existence of the object it does suggest to the mind of the observer? — Some order is also observed in the regular succession of facts and events and in their correlations. — Laws of Nature, what do they mean really? — All the natural laws discovered by man are conditioned by specific circumstances, there is no absolute law. — Universal, general, and specific laws illustrated by examples. — Complementary laws, example. — the mathematical ^{and abstract} expression of a law, as it ~~can~~ ^{may} be formulated, ^{can} ^{be} not totally realized in its application to practical ends and purposes. Example. — Why? — ^{interesting} digression about the contingency of the natural laws (Emile Boutroux). — A law is not a thing, not a cause, not a principle, but simply the mathematical expression of a constant and uniform relation ^{between} observed between two kinds of facts only. — Short digression about abstract and concrete, general and particular laws illustrated by examples. — Difference between the natural and positive laws — Why the positive laws are not so much susceptible to be expressed in a mathematical formula? — Why we could not yet formulate any immutable law in fine arts for instance?

a law is not some thing, but a constant relation among the phenomena.

31
Δ What is the difference between the scientific knowledge and the non scientific one?

(2.) What the Word Nature means?

What the word knowledge means in it's broadest ^{psychological} acception?
in it's narrowest scientific acception. ^{(viz: organized knowledge ascertained by} ~~trust it or rely upon it in science?~~ Δ

What are our natural means ~~of~~ of knowledge? (sensation, intelligence, intuition, revelation, tradition.) ^{what is common sense? - can we} ~~trust it or rely upon it in science?~~ Δ ^{explanation of the terms} Evidence, appearance, Reality, truth. ^{objective and subjective truth.} - What is error? - Can we ascribe

to Nature any error and make it responsible for that? Errors belong to us, ^{incompruity} nature is not responsible for them.

All our judgments seem to be submitted to some ^{essential} directing ~~essential~~ principles and ^{to} some formal laws. ^{which are essential.} The ~~the~~ methodical study of these laws, ^{and their deductions} and the errors of judgment is the ^{task} duty and the object of an abstract and general science named (Logic).

This is what we call the deductive, formal, abstract and aristotelian logic. - It ^{shows} learns us the right way of formal thinking process, and the ^{arguments and tests} ~~proves~~ of ^{right and} wrong judgment; but ^{does} not

^{tell us} how to discover the concrete and objective truth, ~~because it~~ does not deal with premisses. why? - the great importance of the premisses considered as the indispensable starting points for every kind of judgment. - Are the ~~the~~ premisses included in logic as a subject matter to deal with? - why not? - what the word datum or data means? - the natural limits and the specific field of a science. (every science is limited by the object of it's study, this is the data of this particular science.

3
~~Objective~~
truth.

32
As to the intellectual element in mysticism it is much more to study it's nature and influence.

The failure of science, the inanity and vanity of philosophy to solve the eternal problems, ^{which} disturbing the peace of ^{the} mind, ^{diverts} ~~have given~~ the thinker's ~~new~~ ^{impulsion}, ~~his~~ attention ^{and} ~~compels him~~ to inquire about truth, peace ^{and} ~~happiness~~ happiness in an other direction. ^{He turns ^{then} his inquisitive eyes within himself. This is what we call introspection, which means immer-} mysticism considered in it's purely spe- ^{and} ~~culative~~ ^{observation.} culative aspect, is the result of such a philosophical elaboration of the mind. It may not — as a system of speculative philosophy! — lead the thinker to ascetism. There is no undissolvable logical necessity between the two.

But introspection alone can not lead the inquirer to mysticism, it is a ~~the~~ scientific method ~~is~~ preferred by some philosophers — like prof. Bergson — for instance in psychical researches despite the psycho-physiological school which relies on experience only. Introspection — if properly managed — can never culminate in ~~to~~ ecstasy. Ecstasy is ~~a~~ a peculiar state of mind which can result only from the intensity of ^{the} ~~an~~ overwhelming emotion of love capable of concentrating nearly all the forces of the soul and polarizing them

towards the Ideal after which the ~~lover~~ lover is continually yearning for communion. this intensive subjective love - which brings about a beatific vision in ecstasy - is the ~~essential~~ essential characteristic of real mysticism, and not it's intellectual element, the so called mystic philosophy.

The oriental mystics ~~are~~ ^{are} well aware of this important condition, for they never forget to recommend that the (Haal) is the essential and not the (Kaal); meaning by these ^{well} riming arabic terms that the state of mind - ecstasy - is essential and not the word - the doctrine in mysticism. (*)

If we consider indeed the purely speculative aspect of mysticism, we find an elaborate system of philosophy: an idealistic pantheism, and that is all. this ~~can~~ ^{can} not - as a dry speculative philosophy - lead to ~~ecstasy~~ ecstasy without the captivating emotion of a subjective love. that ^{is} the reason why neither Plato, the illustrious idealist master of the world, and one of his contemporaries Parmenides the real founder of the idealistic Pantheism can never be classified with the mystics, though their metaphysical speculations constitute the back ground of ⁱⁿ every kind of mysticism of ~~the~~ alexandrian origin.

بودر این تصوفی
عقلند زکراوی
صه نقل وجودی
مادیه طرفدارید
زکرا لازم

18

34

ers among the / and thinkers
leading. scientists / could not get absolutely rid of this
error and temperamental
persistant / misjudgment.

to our primitive nature, was the dominant scientific spirit of the ~~medieval~~ ^{medieval} ages. ^{even.} The

Schoolmen were always successful in explaining ~~the facts~~ ^{all kind of facts} in some way. They had near at hand an easy and satisfactory solution for every perplexing question: they were simply interpreting the ~~works~~ ^{natural facts} from the anthropomorphic point of view. I shall have to come back to

discuss fully ^{this question} ~~this discussion~~, when dealing with the scholastic method. I will ^{very soon.} ~~give you also~~ ^{try also} ~~some striking~~ ^{to illustrate this kind of errors by}

examples ~~for this kind of errors~~ picked up in the most serious ^{and philosophical} scientific books in order to demonstrate you the remarkable fact that even in our own times some of the most famous

everything in human form or to explain everything according to human nature.

Among the capital errors and misjudgments recorded by the history of our mental evolution and progress anthropomorphism, is justly considered and blamed for being the most serious and dangerous one in science.

It is not only the ^{source} inexhaustible of many other unscientific conceptions or opinions, but it is the denial of science in its real and modern acception; in its very spirit, viewpoint method, and aim; and yet this mental or temperamental infirmity so intimately related

motives and ways of the human nature as
in the previous lines.

I have just pointed out. This remarkable and

quite peculiar disposition of mind inclining

to estimate everything according to our own

pattern and standards is so deep-rooted

in our soul - or rather in our unconscious

self - that it is, (I venture to say,) almost

a natural tendency / a second nature. This is what we call

in our philosophical language (anthropomorphism)

or another compound technical term very

recently coined / ^{and} formed with two greek words

again: (ανθρωπος - man) and ~~μορφη~~ (morphe - form).
μορφη

It is used to mean / ^{and to express} the tendency to conceive

and represented, something of our own will, feelings, and intentions.

So in the first instance Nature is used as synonymous with providence endowed with ^{kind and} motherly sentiments towards ~~men~~; in the second it is conceived and depicted as a severe judge or school master.

This fashion of viewing and understanding Nature is a very recurrent and persistent error; a ~~misconception~~ ^{misconception} which is in fact the result of a fallacious judgment based on a false comparison between the proceedings of the (universal nature) and the very peculiar

personified it according to his own pattern
and ~~his human~~ nature!) some of the human powers
intentions and attributions like will
fore-sight Love or Contempt etc. when
~~they~~ say for instance: (our benevolent
mother nature provides us with everything
we ~~are~~ need for living) ^(long and happy.) or (nature
revenges every misconduct ^{against her laws} ~~in matters of~~
~~health~~) etc, it is obvious that ~~we~~ they
confound the Human Nature with the
universe - simply because they bear
the same and one name -; and then
~~they~~ ascribe to the universe so wrongly conceived

some ideas and convictions which are - for many serious reasons - repudiated systematically by the scientist and banished with contempt from the catechism of positive knowledge.

It seems that the majority of men deprived from scientific training came by long use, to mistake the very meaning of this word and to conceive Nature as an almighty personality controlling the universe from outside of it - The ~~common~~ ^{mistaken} ^{acceptation} and the ~~mistaken acceptation~~ ^{common} - conception of the word proves fairly well that the unscientific man is ascribing to nature (after having

41
universe which seems to be the result
and the effect of these fixed relations and
laws only.

5. All the forms of organic bodies (plants
and animals including man) through which
the amazing phenomena of life are

manifested, ~~included~~ and the human mind
as the highest manifestation of vital activity. We are obliged to include

the mind in this category, because it cannot be possibly

located somewhere else outside of the

universe, and because it was impossible until now to see the mind
independent of the body.

That is what we also call (Nature);

but this word so commonly and indiscriminately

used by all of us, suggests to the mind

(in its totality as a concrete whole)
 in its integral unity and its infinite
 diversity including everything: $\Rightarrow$ So:

1. All the material bodies ever moving
 subjected, - as it seems from ^{all} eternity - to a
 process of $\bullet$ perpetual ^{transformation} ~~change~~ within the practically
 limitless space and time;

2.

2. All the various manifestations of energy
 considered as the real factor of every kind
 of change.

3.

3. All the fixed relations which we discover
 between the phenomena and call them
 usually (laws of nature).

4. The wonderful harmony of the whole

its actual position. But the word remained
~~at last and at least - removed~~ in the
philosophical terminology as one of our valuable
acquisitions, ~~in our~~ The word remained
for the simple reason that the suspicious
idea which ^{had given} ~~gave~~ birth to it lived in the
mind of many succeeding generations of
thinkers - and is living still ^{in our own}. That is its
(raison d'être), and for this reason only ~~in~~
we feel in many cases ^{obliged} to use it - in
philosophy and science as well.

The phenomenal world is then the
whole universe as it appears to the observer.

consequence that: this visible world
subjected to an everlasting and continuous change,
— as we perceive it — so evidently ~~to~~ around and
within us! — is nothing else and nothing
more than a phantastic illusion. By
consequence to discover that reality supposed
to be hidden behind the kaleidoscopic
appearances of the universe, became the
most perplexing and ungrateful task of
metaphysics and at the same time a
fundamental problem begging for a
solution; though it seems rather to be
an ~~unsolvable~~ a riddle ^{quite} unsolvable in

word - were in the same state of mind.

The history of ancient philosophy relates indeed why some of these original inquisitive thinkers of old, had begun to suspect the witnessing of the senses, and how this suspicion - as a peculiar disposition of mind! - led them [by a logical necessity undoubtedly!] to the conviction that: (behind the ^{moving} veil of the world of appearances) - to use exactly their proper metaphorical expression - there must be certainly an ^{immutable} reality. We know also how they have drawn out of this conviction the inevitable logical

for, when we think of appearance we catch a glimpse of the idea of a certain (Reality) in

the mind somehow [↑] Truth to say, we ~~don't~~ do

The first word brings to mind the second one inevitably not know positively if this connotation observed

between our ideas and consequently ^{between} the words

we use in order to express them, corresponds

adequately to some relation between the things outside or not.

This is a metaphysical question, the fact-Science properly so called has nothing to do with it.

is that when we use such a word it

brings to mind its it brings the correlative

→ But it seems quite evident that the

old Greek ^{thinkers} ~~philosophers~~ — who had been

obliged to invent and use deliberately this

instance : (large), (beautiful), (finite), (sick)
(short), (heavy) etc, we understand very
clearly what these words mean, and yet
we cannot help thinking at the same time
of : (small), (ugly), (infinite), (healthy)
(tall), (light) etc. Perhaps one of the
main psychological reasons of this
correlation which we observe as a matter
of fact - correlation which is called
connotation in scientific terminology - is
the relativity of human knowledge, as I
presume it to be. The word phenomenon
is ~~of~~ one of these connotative terms;

So the world of phenomena means (the world of appearance); we use this expression in that sense only. But there is something remarkable in the signification of this word which attracts ~~detains~~ and holds our attention; for every word is created by the imperious necessity of: either naming a thing perceived by the senses, or expressing an idea conceived by the mind.

In all civilized and fully developed languages there are quite a lot of words of this kind expressing some definite ideas and yet implying some others ~~a~~ indissolubly correlated to them. When we say for

form of civilization, but also nearly all our theories and views on life, world and things. They have even deeply modified our secular and immutable convictions. By consequence we are no more following the illustrious old Greek masters in any way, though we are obliged to acknowledge the fact that they were surely the most-gifted, the most wonderful and genial nation that the world has ever seen.

The word ($\phi\alpha\iota\upsilon\omega\mu\epsilon\alpha$) 'phenomé' where our technical term phenomena came from, means (appearance) in greek.

who were indeed our masters in culture, civilization and political institutions.

We were all subjected to their influence until, the end of the eighteenth century.

With the 19th century began an era.

of the most important discoveries and inventions ^{unprecedented} ~~precedented~~ in the

history of human conquest over the secret proceedings, laws and energies of nature; such discoveries and inventions

proved to be indeed so far-reaching

in consequences that they have altogether

and fundamentally changed not only the

Preliminary considerations for clearing up
the way to the discussion of the
Scientific Method

The universe as it appears to the observer in its everlasting change is called by the philosophers and the scientists (the world of phenomena) or (the phenomenal world). This is one of the technical terms so frequently used in philosophical and scientific literature. The word phenomenon with all its possible derivations came down to us - as a good many other technical terms - from the early Greek philosophers

(1)

Preliminary considerations for clearing up the way to the discussion of the scientific method properly so called.

---

the Universe as it appears to the observer in it's everlasting change, is called by the philosophers and the scientists (« the world of phenomena ») or (« the phenomenal world »). This is one of the technical terms so frequently used in philosophical and scientific literature. The word (« phenomenon ») with all it's possible derivations came down to us — as a good many other technical terms — from the early Greek philosophers, who were indeed our masters in matters of culture, civilization and political institutions. Except in Religion, we were all subjected to their overwhelming influence until the end of the 18th century. With the 19th

century begun an era illustrated with the most important discoveries and inventions unprecedented in the history of human conquest over the secret proceedings, laws and energies of Nature. Such discoveries proved to be indeed so far-reaching in consequences that they have altogether and fundamentally changed, not only the form of civilization, but also nearly all our theories and views on life, world and things. They have even deeply modified our secular and so called immutable convictions. By consequence we are no more following the illustrious old greek masters in any way, though we feel obliged to acknowledge the fact that they were surely the most gifted, the most wonderful ~~and genial~~ nation that the world has ever seen.

3.

The word ($\varphi\alpha\iota\nu\omega\mu\alpha\iota$ = phanomé) which our technical term (phenomenon) came from, means (to appear) and then (phenomenon) is (appearance) in greek. So (the world of phenomena) means the world of appearance. We use this expression in that sense only.

There is something remarkable in the signification of this word which attracts and holds ~~up~~ our attention: we know that every word is created by the imperious necessity of either naming a thing perceived by our senses, or expressing an idea conceived by our mind. In all civilized and fully developed languages there are quite a lot of words of this kind expressing some definite ideas and yet implying some other ones undissolvably correlated ^{to} ~~with~~ them.

4.

When we say for instance (large), (beautiful), (finite), (sick), (short), (heavy) etc., we understand very clearly what these words mean, and yet we cannot help thinking at the same time of: (small), (ugly), (infinite), (healthy), (tall), (light) etc. ~~Perhaps~~ ^{One} of the main psychological reasons of this correlation which we observe as a matter of fact, is perhaps the relativity of human knowledge, as I presume it to be. [this correlation is called connotation in scientific terminology.]*

The word phenomenon (phenomena in plural form!) is one of these (connotative terms); for when we think of appearance, we catch a glimpse of the idea of a certain (Reality) in the mind anyhow. The first word brings ^{unto} to

5. the mind the second one inevitably. Truth to say, we do not know positively if this connotation observed so fairly between our ideas, (and consequently between the words we use in order to express them), corresponds adequately to some relation between the things outside or not?..

This is a metaphysical question; Science properly so called has nothing to do with it. But it seems quite evident that the old greek thinkers — who had certainly been obliged to invent and use deliberately this word — were in the same state of mind.

The history of ancient philosophy relates indeed ^{and how} why some of these original inquisitive thinkers of old, had begun to suspect the witnessing of the senses, and

6. how this suspicion — as a peculiar disposition of mind! — led them [by a logical necessity undoubtedly!] to the conviction that: (behind the moving veil of the world of appearances — to use exactly their proper metaphorical expression — there must be certainly an immutable Reality).^(*) We know also how they had drawn out of this conviction the inevitable logical consequence that: this visible world ^{rather undergoing} subjected to an everlasting change — as we perceive it so evidently around and within us! — is nothing else and nothing more than a fantastic illusion. By consequence, to try to discover that Reality, supposed to be hidden behind the Kaleidoscopic appearance of the Universe, became ^{at once} the most perplexing and

7. ^{the most} ungrateful task of metaphysics. ^{It remained} ~~and~~ at the same time
 as a fundamental problem begging for a solution; though
 it seems to be rather a riddle quite insolvable in
 it's actual position. But the word remained — at least
 and at last — in the philosophical terminology as one
 of our valuable acquisitions. The word remained for
 the simple reason that the suspicious idea which had
 given birth to it lived in the mind of many succee-
 ding generations of thinkers, and is living still in
 our own. That is it's (*Raison d'être*), and for this
 reason only we feel, in many cases, obliged to use it
 in philosophy and science as well.

The phenomenal world is then: the whole Universe

8. as it appears to the observer in it's integral unity, viz: (in it's totality as a concrete whole) and it's ^{infinite} diversity including every thing. So:

I^o All the material bodies ever moving, subjected — as it seems from all eternity — to a process of perpetual transformation, within the practically limitless Space and Time;

II° All the various manifestations of energy, considered as the real factor of every kind of change.

III° All the permanent relations which we discover between the phenomena and call them usually (laws of Nature);

IV. the wonderful harmony of the Universe which

9. seems to be the result and the effect of these fixed relations or laws only.

V. All the organized bodies (plants and animals including man) through which the amazing phenomena of (Life) are manifested, and the human (Mind) as the highest manifestation of (the Vital activity). We are obliged to include the mind in this category, because it cannot be possibly located somewhere else outside the Universe, and because it was impossible until now to see ^{and detect} the mind independent of the body. (*)

All this, we call (Nature) also; but this famous word so commonly and indiscriminately used by us all, suggests to the mind some ideas and convictions which are - for

10. many serious reasons — repudiated systematically by the scientists and banished with contempt from the catechism of positive ~~science~~ Knowledge. It seems that the majority of men deprived from regular ^{and methodic} scientific training, ^{and careless} came by long use, ^{of this word} to mistake ^{its} the very meaning of ~~this word~~ and to conceive Nature as an Almighty personality controlling the Universe from outside of it. The mistaken conception and the common conception of the word proves fairly well that the unscientific man is ascribing to Nature (after having personified it according to ^{the pattern of his own} ~~his own pattern and~~ nature!) some of the human powers, intentions and attributions like (Will), (foresight), (love) and (contempt) etc. When they say for instance: (Our benevolent Mother-Nature provides us with everything we need

11. for living long and happy), or (Nature revenges every misconduct against her laws) etc., it is obvious that they confound the human nature with the Universe, simply because they bear the same and one name; and then ~~we~~ ^{they} ascribe to the Universe, so wrongly conceived and represented something of ^{their} ~~our~~ own will, feelings and intentions.

So in the first instance Nature is used as synonymous with (Providence) endowed — as it ought to be — with kind and motherly sentiments towards men. In the second example it is conceived and depicted as a severe judge or school master.

manner, or rather this disposition,
 This ~~fashion~~ of viewing and understanding Nature
 conceiving
 is a very recurrent and persisting error; a misconception

12. which is in fact the result of a fallacious judgment based on the ground of a false comparison between the proceedings of the (Universal Nature) and the very peculiar motives and ways of the (human nature), as I have just pointed out in the previous lines. This remarkable and quite peculiar disposition of mind ^{so much inclined,} ~~inclining~~ to estimate everything according to our own pattern and standards is so ~~deeply~~ deep-rooted in our soul (or rather in our unconscious Self!), that it is — I venture to say! — almost a natural tendency, ^{or rather} a second nature. This is what we call in our philosophical language (anthropomorphism); another compound technical term very recently coined and formed with two greek words again: (ἄνθρωπος = anthropos) and

13. ($\mu\omicron\phi\phi\eta$ = form). It is used to mean and to express the tendency of conceiving every thing in human form, or to explain every thing according to human Nature.

Among the capital errors and misjudgments recorded by the history of our mental evolution and progress, anthropomorphism is justly considered as, and blamed for being the most serious and dangerous one in science. It is not only the unexhaustible source of many other unscientific conceptions or opinions, but it is the denial of science altogether in it's real and modern acception; in it's very spirit; in it's view-point, method and aim; and yet this mental or temperamental infirmity so intimately related to our pri-

14. primitive nature, was the dominant scientific spirit of the medieval ages even. The schoolmen were always successful ~~and~~ in explaining all kinds of facts in some way: they had near at hand an easy and very satisfactory solution for every perplexing question. They were simply interpreting the natural facts from the anthropomorphic point of view. I shall have to come ^{back} to discuss fully this question, when dealing with the scholastic method very soon. I will try ^{also} to illustrate this kind of errors by some striking examples picked up in the most serious scientific and philosophical books in order to demonstrate the remarkable fact that even in our own times, some of the most famous leaders among the scien-

15. *tists and thinkers could not yet get ^{rid definitely} absolutely rid of
this persistant error and temperamental misjudgment.*

FF AM
Kotopis: esi Agini
No 278-278